Ազգ
Azg

15 ՅՈՒԼԻՍ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 130 (3296)

Առանց գծիկավոր դայմանանշանի եւ աշխատանքի նախարարության խորհրդանիշի սոցքարտեր

ԵՐԵՎԱՆ, 14 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ կառավարության հուլիսի 14-ի նիստում լրացումներ են կատարվել ՀՀ կառավարության 2003թ.-ի դեկտեմբերի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում սոցիալական ապահովության քարտերի համակարգ ներդնելու մասին» N 1783-Ն որոշման մեջ: Մասնավորապես, այն լրացվել է. «Կրոնական խնդիրներ ունեցող քաղաքացիներին իրենց դիմումների հիման վրա հատկացվում է առանց գծիկավոր դայմանանշանի եւ առանց ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության խորհրդանիշի սոցիալական քարտեր» նոր պարբերությամբ:

Ըստ ՀՀ կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից տրամադրած հաղորդագրության, որոշումը նպատակ ունի մեկ անգամ եւս քաղաքացու համար տեսանելի ձեւով հստակ ամրագրել, որ սոցիալական քարտի վրա տրված տասանիշ թիվը սոցիալական քարտի համարն է:

Մինսկի խումբը կողմերին առաջարկել է կարգավորման առանցքային տարրերը

Վերջնական փաստաթղթի ստորագրումը դեռեւս հեռու է

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Հուլիսի 13-ի ուշ երեկոյան, վեցամսյա ընդմիջումից հետո, տարածաշրջանային այցի շրջանակներում Ստեփանակերտ էին ժամանել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները: Ինչպես ռուսաստանցի համանախագահն է մեկնաբանել՝ այցի նպատակն էր պարզել, թե «ինչպես են դասավորվել խաղաքարտերը»:

Հանդիպումը ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հետ, որին մասնակցեց նաեւ արտգործնախարար Արման Մելիքյանը, կայացավ երկու փուլով: Բանակցությունների առաջին մասի ավարտից հետո, որը տեւեց շուրջ երկու ժամ, համանախագահներ Յուրի Մերզլյակովը (Ռուսաստան), Սթիվեն Մանը (ԱՄՆ) եւ Բեռնար Ֆասիեն (Ֆրանսիա), պատասխանեցին լրագրողների հարցերին:

Մերզլյակովը մասնավորապես ասաց, որ Մինսկի խումբն արդեն ներկայացրել է իր առաջարկությունները եւ առաջարկելու նոր բան չունի: «Սա բանակցությունների ընթացք է, եւ չպիտի սպասել, որ երբեք հոգով ինչ նոր բան պիտի առաջարկենք: Պետք է հասկանալ, որ սա դիվանագիտական խոհանոց է: Մենք մեր առաջարկությունները ոչ միայն համանախագահների, այլեւ, կարելի է ասել, համանախագահության երկրների կողմից արել ենք երկու երկրների արտգործնախարարներին՝ մինչ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների վարշավյան հանդիպումը: Այժմ աշխատանքներ են տարվում այդ առաջարկությունների շուրջը: Դրանք կողմերը քննարկել են եւ հանգել որոշակի եզրակացությունների: Խնդիր է դրվել շարունակել բանակցություններն այդ հարցերի շուրջը: Եթե ուզում եք իմանալ ինչ հարցերի մասին է խոսքը, ես չեմ կարող դրանք նշել: Միայն կարող եմ ասել, որ դրանք ապագա կարգավորման առանցքային տարրերն են», ասաց ռուս համանախագահը:

Ինչքանո՞վ են հակամարտող կողմերը մոտ ինչ-որ փաստաթուղթ ստորագրելուն: Մերզլյակովն այս կապակցությամբ ասաց հետեւյալը. «Եթե դա պարզապես լինի փաստաթուղթ կողմերի համատեղ ինչ-որ հայտարարության մասին, ապա, այս առումով, կողմերը մոտ են: Իսկ եթե նկատի ունենք ԼՂ հակամարտության կարգավորման փաստաթուղթը, ապա դրանից դեռեւս շատ հեռու ենք, որովհետեւ առնվազն ամիսներ են պետք այդ փաստաթուղթը մշակելու համար»:

Տես էջ 3

Հանդիպում

Եկեղեցի-պետություն հարաբերություններ

ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը երեկ ընդունել է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդին:

Քննարկվել են եկեղեցի-պետություն հարաբերությունների հետագա ամրապնդմանը վերաբերող հարցեր: Մասնավորապես, անդրադարձ է եղել 2005 թ. փետրվարին կառավարության որոշմամբ Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու սեփականությունը հանդիսացող վանքերի ու եկեղեցիների զբաղեցրած եւ դրանց սպասարկման համար անհրաժեշտ, անհատույց օգտագործման իրավունքով տրամադրված ու պետական գրանցում ստացած հողամասերը անհատույց սեփականության իրավունքով Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցուն օտարման, «Խղճի ազատության եւ կրոնական կազմակերպությունների մասին» ՀՀ օրենքի բարեփոխմանն ուղղված աշխատանքների ընթացքին: Վարչապետը եւ Վեհափառ Հայրապետը տեղեկություններ են փոխանակել վերջին շրջանում իրենց ունեցած այցերի՝ մասնավորապես, Գարեգին Երկրորդի Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ կատարած հովվապետական այցի եւ Անդրանիկ Մարգարյանի Վրաստան կատարած աշխատանքային այցի արդյունքների վերաբերյալ: Վարչապետը զրուցակցին ծանոթացրել է նաեւ Վրաստանի վարչապետի եւ խորհրդարանի նախագահի հետ իր հանդիպումների ընթացքում ջավախահայության հիմնախնդիրների, Վրաստանի տարածքում գտնվող հայկական պատմամշակութային հուշարձանների պահպանման, այդ երկրում Հայ Առաքելական եկեղեցու թեմի գործունեության կարգավորման եւ այլ հարցերի շուրջ անցկացված քննարկումներին:

Զինված բախում վրաց-ադրբեջանական սահմանի վրա

«Ռեգնում» գործակալության հաղորդմամբ, նախորդ գիշեր վրաց-ադրբեջանական սահմանի «Լագոդեխի» անցագրային կետում տեղի է ունեցել զինված բախում, որի հետեւանքով վիրավորվել են Վրաստանի ֆինանսական ոստիկանության նախարարության 2 աշխատակիցներ: Միջադեպին նախորդել է վերջիններիս եւ սահմանն անցնելու մտադրություն ունեցող Վրաստանի ազգությամբ ադրբեջանցի մի խումբ քաղաքացիների ընդհարումը: Ոստիկաններին օգնության է հասել Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության հատուկ նշանակության ստորաբաժանումը, որի ջանքերով զինված բախումն ընդհատվել է:

Թբիլիսիում դաժանաբար ծեծվել է Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Վալերի Գելաշվիլին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 14 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Թբիլիսիում դաժանաբար ծեծվել է Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Վալերի Գելաշվիլին: Օրը ցերեկով պատգամավորի ավտոմեքենայի ճանապարհը փակել է մի մեքենա, որից դուրս են եկել քաղաքացիական հագուստով ու դիմակավորված մի քանի զինյալներ: Նրանք սկսել են ծեծել Գելաշվիլուն ու նրա թիկնապահին, ընդ որում, պատգամավորի դեմքին հարվածներ են հասցվել ինքնաձիգների խզակոթով: Այնուհետեւ հարձակվողները հեռացել են: Գելաշվիլին տեղափոխվել է հիվանդանոց, բժիշկները լրագրողներին հայտնել են, որ նրա վիճակը «ծանր է, բայց ոչ օրհասական»:

Գելաշվիլին Վրաստանի ընդդիմադիր Հանրապետական կուսակցության անդամ է: Նա համարվում է Վրաստանի ամենահարուստ մարդկանցից մեկը, զբաղվում է շինարարական ու հյուրանոցային բիզնեսով: Նրա հիմնած շինարարական ընկերություններից մեկը մասնակցում է Վրաստանի նախագահի նստավայրի շինարարությանը:

Ինչպես հայտնել են Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունում, պատգամավորին ծեծի ենթարկելու փաստով քրեական գործ է հարուցվել: Միջոցներ են ձեռնարկվում կալանելու հանցագործներին:

Էրդողանը հնարավոր է համարում Իրաքի սահմանն անցնելը

Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Էրդողանը հայտարարել է, որ անհրաժեշտության դեպքում թուրքական բանակը կանցնի Իրաքի պետական սահմանը եւ կոչնչացնի Հյուսիսային Իրաքում տեղակայված Քրդական աշխատավորական կուսակցության հենակետերը: Նա շեշտել է, որ միջազգային իրավունքը թույլ է տալիս նման գործողություններ կատարել պետությունների ազգային սահմաններից դուրս:

Մադլեն Օլբրայթը Բաքվից հեռացել է մեծ հույսերով

Մ. Նահանգների նախկին պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթը երեկ Բաքվում ասել է, որ ինքը հեռանում է Ադրբեջանից հույսով, որ այնտեղ նոյեմբերի 6-ին տեղի կունենան ժողովրդի կամքն արտահայտող դեմոկրատական ընտրություններ: «Ընտրությունների օրը չափազանց կարեւոր է, բայց էական է նաեւ դրան նախապատրաստվելը», ասել է Օլբրայթը:

Եվրոպայում Թուրքիայի ԵՄ անդամության դեմ ստորագրահավաք

ԱՆԿԱՐԱ, 14 ՅՈՒԼԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայի հետ հոկտեմբերի 3-ին Եվրամիությանն անդամակցության բանակցությունների սկսվելու նախօրեին երեք Եվրոպայում Թուրքիայի դեմ մի խումբ Voice for Europe կոչված ստորագրահավաքի կամպանիա է սկսել: Թուրքական «Զաման» հայտնել է, որ այդ կամպանիայի առաջին կանգառը հանդիսացել է Հունգարիայի մայրաքաղաք Բուդապեշտը, որտեղ արտաքին գործերի նախարարության մոտ հավաքված այդ խումբը «Թուրքիան չի կարող լինել ԵՄ անդամ» եւ «Թուրքիայի հետ ԵՄ բանակցություններ չսկսել» բովանդակությամբ պաստառներ է պարզել: Երկու շաբաթ տեւելիք այդ կամպանիայի շրջանակում ցուցարարները մտադիր են ավտոբուսով շրջագայել բոլոր եվրոպական պետություններով եւ Թուրքիայի ԵՄ անդամակցության դեմ ստորագրություններ հավաքել: Խմբի voiceforeurope.org կոչված ինտերնետային կայքում 15 տարբեր լեզուներով ասվում է, որ Թուրքիան եվրոպական երկիր չէ, եւ որ նրա անդամակցությունն այդ միությանը կործանարար կլինի Եվրոպայի համար:

«Սահմաններ չճանաչող կինոն դեռ Երեւանում է»

Միջազգային կինոսեմինար

Արվեստի պատմության դոկտոր, պրոֆեսոր Նորա Ներսիսյանը, որ այսօր դասախոսում է Հարվարդի համալսարանում, ամեն կերպ փորձելու է բացահայտել, հասկանալ իրեն անծանոթ աշխարհն ու աշխարհի մարդկանց: «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի շրջանակներում կազմակերպված երկօրյա սեմինարը կրում է «Կինոն որպես միջմշակութային երկխոսության միջոց» խորագիրը: «Վկան եմ այն երեւույթի, ինչի մասին լսել եմ մանկուց: Լսել եմ, որ Հայաստանը դարեր շարունակ եղել է քաղաքակրթությունների խաչմերուկ, տեսնում եմ, որ այդպես է», ասում է տկն Ներսիսյանը: «Սահմաններ ու տարածքներ չճանաչող կինոն այսօր Երեւանում է: Երեւանյան կինոթատրոնում տեսախցիկի կախարդական հատկության շնորհիվ տեսնում ու բացահայտում եմ աշխարհներ, մարդկային կյանքեր, որ ԱՄՆ-ում երբեք չէի կարողանա», ասում է նա:

Նրա գնահատականով՝ սեմինարը պետք է փորձի ուսումնասիրել այսօր կինոաշխարհում տեղի ունեցող ամեն մի երեւույթ, աշխարհի հետ շփվելու հնարավորություն տա:

Կինոփառատոնի գեղարվեստական գծով տնօրեն, սեմինարի կազմակերպիչ Սուսաննա Հարությունյանը երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ նշեց, որ վերջին շուրջ 15 տարիներին մեր հասարակությունը որոշ չափով մեկուսացել է անմիջական հարեւաններից, տեղյակ չէ՝ ինչ է կատարվում իր շուրջը, իսկ կինոն, հատկապես վավերագրականը, այդ վակուումը լրացնելու հնարավորություն է ստեղծում: Այդպես ավելի հեշտ կլինի ճանաչել միմյանց եւ երկխոսություն ստեղծել:

Երեկ եւ այսօր ընթացող սեմինարին ներկայացվում են կինոգործիչների, արվեստաբանների, ազգագրագետների դիտարկումներ Հարավային Կովկասի անցումային շրջանի երկրներին բնորոշ առանձնահատկությունների վերաբերյալ: Ներկայացվում է Աֆղանստանի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Իրանի, Թուրքիայի, Հայաստանի, եվրոպական մի շարք երկրների փորձը: Սեմինարին մասնակցելու է նաեւ Ղազախստանը ներկայացնող ռեժիսոր Գյուլշիմ Ալդըն Գարովան: Ասուլիսին նա նշեց, որ իր համար հետաքրքրական է տեղում ծանոթանալ մեր հանրությանն ու մշակույթին: «Որտեղի՞ց այդքան մեծ մշակութային ներուժ կա հայ ժողովրդի մեջ», մտածում է ռեժիսորը: Նա ներկայացնում է «Ոտողը» ֆիլմը, ուր պատմում է ղազախ ժողովրդի ոգու մասին:

ԹԱՄԱՐ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԶԳ Տեղական

Բջջային կապի որակն այսօր ավելի լավը կլինի

Հավաստիացրեց տրանսպորտի եւ կապի նախարարը. Կարս-Ախալքալաք երկաթուղին լիովին կշրջափակի Հայաստանը

«Այսօր արդեն բջջային կապը կարելի է համարել բարվոք: «Արմենտելը» գտել է այն խափանումները, որոնք կային: Նրանք մասնագետներ են հրավիրել Գերմանիայից: Վաղվանից «Արմենտելի» կապը կլինի ավելի լավը: Նույնը վերաբերում է նաեւ «Վիվասելին», երեկ կառավարությունում տեղի ունեցած ճեպազրույցի ժամանակ, պատասխանելով բջջային կապի ոլորտում ստեղծված վիճակի մասին «Ազգի» հարցին, ասաց տրանսպորտի եւ կապի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը: Իսկ թե, այնուամենայնիվ, որո՞նք էին այդ պատճառները, մեր հարցին նախարարը պատասխանեց, որ դրանք զուտ տեխնիկական էին:

Սակայն ճեպազրույցի հիմնական նպատակը հանրային ռադիոյի ծրագրերը Հայաստանի ամբողջ տարածքում հասանելի դարձնելու վերաբերյալ կառավարության ընդունած որոշման մանրամասները ներկայացնելն էր: Անդրանիկ Մանուկյանը հայտնեց, որ 2004 թ այդ նպատակով հատկացվել էր 131 մլն դրամ, որի շնորհիվ տեղադրվեցին 17 ռադիոհաղորդիչ կայաններ: Արդյունքում հանրային ռադիոյի ծրագրերը հասանելի դարձան Հայաստանի բնակչության 92 տոկոսին: Սակայն 271 բնակավայրերում ռադիոյի ծրագրերը չէին սփռվում: Դրանք Հայաստանի տարբեր, հիմնականում Սյունիքի եւ Լոռու մարզերի գյուղական բնակավայրեր էին: Այդ խնդիրը կարգավորելու նպատակով այս անգամ կառավարության որոշմամբ հատկացվել է մոտ 150 մլն դրամ: Այդ գումարով մինչեւ 2006 թ. վերջը կտեղադրվեն 20-250 վտ հզորությամբ 65 ռադիոհաղորդիչ սարքեր:

Տրանսպորտի եւ կապի նախարարը երեկ անդրադարձավ նաեւ տրանսպորտային, ավելի ճիշտ՝ երկաթուղային խնդիրներին: Նախ նա նշեց, որ աբխազական երկաթուղու վերաբացման դեպքում դրա վերանորոգման աշխատանքներին Հայաստանը կարող է մասնակցել եւ պատրաստ է տեխնիկական աջակցություն ցուցաբերել: Սակայն Անդրանիկ Մանուկյանն այնուհետեւ ավելացրեց, որ այդ երկաթուղին անհրաժեշտ է ոչ միայն մեզ, այլեւ Վրաստանին, որը Ռուսաստանի հետ ուղիղ կապվելու հնարավորություն է ստանում: Նույնը Վրաստանը այժմ կատարում է Ադրբեջանի տարածքով՝ դրա համար մեծ գումարներ վճարելով:

Հայաստանի համար առավել խնդրահարույց՝ Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու շինարարության հեռանկարի մասին խոսելով, Հայաստանի տրանսպորտի եւ կապի նախարարն ասաց, որ այդ երկաթուղին Հայաստանի համար ձեռնտու չէ, եւ Հայաստանն ամեն ինչ անում է դրա կառուցումը թույլ չտալու համար: Մասնավորապես Անդրանիկ Մանուկյանը հայտնեց, որ եվրոպական երկրների տրանսպորտի նախարարների հանդիպման ժամանակ իր ելույթում ասել է, որ կա կառուցված երկաթուղի, որը կարելի է ուսումնասիրել եւ գործարկել: Նախարարը ասել է նաեւ, որ Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու բացումը լիովին կշրջափակի Հայաստանը: Այս խնդրի բարձրացումը եվրոպական կառույցների առջեւ Անդրանիկ Մանուկյանը կարեւորեց, քանի որ Ադրբեջանը, Թուրքիան եւ Վրաստանը երկաթուղու կառուցման համար փորձում են միջոցներ հայթայթել Եվրամիությունից: Նա նաեւ հիշատակեց Եվրամիության ՏՐԱՍԵԿԱ ծրագիրը, որտեղ Կարս-Ախալքալաք երկաթուղու մասին խոսք չկա: Այնտեղ նշված է Գյումրի-Կարս երկաթուղին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Սարգսյանը տագնապում է, Քոչարյանը՝ առաջընթաց վկայում, որոշակի վերապահումով

Կոալիցիոն կուսակցությունների կողմից ՀՀ սահմանադրության փոփոխությունների նախագծի տարբերակի առաջին ընթերցմամբ ընդունումը չկրճատեց Արշակ Սադոյանի դժգոհությունների շարքը: Դրանցից հերթականը Ազգային ժողովրդավարական դաշինք (ԱԺԴ) կուսակցության ղեկավարը հայտնեց երեկ հրավիրած ասուլիսում: «64 առաջարկ է ներկայացրել մեր կուսակցությունը: Ընդունվել են մեկ-երկուսը, որոնց նշանակությունը կոսմետիկ է: Առանցքային նշանակության առաջարկներն ուղղակի անտեսվել են: Շավարշ Քոչարյանն ու Արտաշես Գեղամյանը ինչ-ինչ պատճառներով փորձել էին ներկայացնել, թե ստրասբուրգյան քննարկումներից հետո փոփոխությունների առաջընթացը զգալի է: Իրականում նրանք քննարկումներին ներկա չեն եղել ու չգիտեն ինչպես դրանց մասնակցել է «Ժողովրդավարություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ Վարդան Պողոսյանը: Աչքակապությամբ են զբաղված», իր դժգոհությունների տեխնիկական մասը սրանով սահմանափակելուց հետո ԱԺԴ ղեկավարը բանաձեւեց դրանց քաղաքական կշռվածը. «Տեղի է ունենում մեծ խաբեություն»: Իր իսկ հրապարակած խաբեության կանխարգելումը Սադոյանը համարում է հայաստանաբնակներին այդ մասին տեղեկացնելը, հատկապես որ օգոստոսի 29-ին եւս մի անգամ սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը արժանանալու է հայրենի խորհրդարանի դատին:

Արշակ Սադոյանի պնդմամբ՝ փոփոխությունները ոչ միայն չեն ապահովում իշխանության թեւերի տարանջատումն, այլեւ կարող են բերել դրանց սերտաճման: Ներկայիս տեսքով սահմանադրության փոփոխություններն, ըստ բանախոսի, հետագայում կարող են օգտագործվել նույն անձի նախագահի ընտրվելու երրորդ հնարավորության համար: Նախագահի անձեռնմխելիության ձեւ ու չափն էլ Սադոյանի կարծիքով անհարիր ավելցուկով է արտահայտված. «Պաշտոնավարման ընթացքում մտքովն անցած անօրինությունն իրեն թույլ տա ու մնա անպատիժ: Սա է այսօրվա տեքստի տված հնարավորությունը»: Սահմանադրությունը պետք է նաեւ հնարավորություն տար հայաստանաբնակներին հանրաքվեով որոշելու ազատագրված տարածքների ճակատագիրը, ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու, Թուրքիա-Հայաստան սահմանը բացելու հարցերը: Սրանք էլ ԱԺԴ 64 չընդունված առաջարկների շարքում են: Կուսակցության եւ Սադոյանի համոզմամբ փոփոխությունների նախագիծը հանրաքվեով անցնելուց անմիջապես հետո հարկ է, որ մտնի գործողության մեջ, իսկ նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունները համապատասխանաբար տեղի ունենան 2006-ի տարվա երրորդ եւ սեպտեմբերի վերջին կիրակի օրերին:

Նախօրեին Գործընկերություն հանուն բաց հասարակության կազմակերպած քննարկումներում Արշակ Սադոյանի բարձրաձայնած տագնապին ի պատասխան ԱԺ փոխնախագահ, Եվրոինտեգրման հանձնաժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսյանը կոչ արեց. «Տագնապի շեփոր հնչեցնելու փոխարեն եկեք աշխատենք»: Նույն քննարկման ընթացքում Շավարշ Քոչարյանի արտահայտած կարծիքն այսպիսին էր. «Փոփոխություններում ակնհայտ եւ զգալի է դեպի ժողովրդավարական սկզբունքներ առաջընթացը, բայց դա առայժմ այնչափ չէ, որը ենթադրվում է ընդդիմության պահանջներում»:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Ջրատարն ընկած 43-ամյա տղամարդուն առայժմ չեն գտել

ՆԳՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ հուլիսի 13-ին, ժամը 16:30-ին Ջրաշինցավանի ոստիկանության բաժին է դիմել բնակիչներից մեկը եւ տեղեկացրեց, որ 16:00-ի սահմաններում տեսել է, թե ինչպես իրեն ծանոթ՝ Ջրաշինցավանի IV թաղամասի 15 շենքի բնակիչ, 1962 թ. ծնվ. Վահրամ Սահակյանը Սեւան-Գյումուշ ջրատարը հատող խողովակների վրայով անցնելիս սայթաքել եւ ընկել է ջուրը: Իրականացվում են որոնողական աշխատանքներ նրան հայտնաբերելու համար:

Տղամարդու դիակ Հրազդան գետում

Հուլիսի 13-ին, ժամը 17:52-ին ահազանգ է եղել, որ «Հաղթանակ» կամրջի տակ, Հրազդան գետում հայտնաբերվել է անձը չպարզված միջին տարիքի տղամարդու դիակ:

Արտյոմն իր տանը դանակահարեց երեք հոգու

Ոստիկանության Կոտայքի բաժին հիվանդանոցից հաղորդվել է, որ մարմնի տարբեր մասերում կտրող-ծակող գործիքից ստացած վնասվածքներով իրենց մոտ են տեղափոխվել Ալմաստ Հ.-ն, Լիլիթ եւ Հովհաննես Ա.-երը: Մեկնած օպերատիվ խումբը պարզել է, որ նույն օրը տանը վիճաբանության ժամանակ վերջիններիս դանակահարել է Լիլիթ Ա.-ի ամուսինը՝ 1977 թ. ծնված Արտյոմ Ս.-ն: Վերջինս հուլիսի 13-ին ներկայացել է ոստիկանության բաժին եւ խոստովանել, որ ինքն է կատարել նշված հանցագործությունը: Արտյոմ Ս.-ն ձերբակալված է, կատարվում է նախաքննություն:

Մ. Մ.

ՏՈՍՍԱԿ

«Վճարի՛ր հիմա», հորդորում է Հայ դատի կոմիտեի նախագահ Քեն Հաչիկյանը

Հունիսի 29-ի շրջաբերականով Ամերիկայի Հայ ազգային կոմիտեի (Հայ դատի) նախագահ Քեն Հաչիկյանը կոչ է անում հայրենակիցներին 100 կամ ավելի դոլարի «օն-լայն նվիրատվություններ» կատարել՝ պայքարելու համար Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանի Հայոց ցեղասպանության շարունակվող ժխտողական քաղաքականության դեմ:

«Շատ բան էի տեսել, բայց ներկա DVD-ն իրոք ցնցեց ինձ: 70 րոպե անամոթ ստերի մի շարան, պատրաստված ամենաբարձր մակարդակով», գրում է նա Թուրքիայի ֆինանսավորմամբ «Թայմ» պարբերականի տարածած DVD-ն դիտելուց հետո:

Անհասկանալի է, սակայն, շրջաբերականի այն տողը, որտեղ նա ասում է. «Եթե դեռ չեք դիտել այդ DVD-ն, անմիջապես մի օրինակ գնեք եւ նայեք: Եթե կարող եք օգնել՝ գրեք մեզ «anca@anca.org» հասցեով»: Այդ «ժեստով» Հաչիկյանը չի՞ նպաստում արդյոք հակահայկական DVD-ի տարածմանը: Չէ՞ որ այդ կայքէջը կարող են այցելել նաեւ օտարները:

Բայց ավելի հետաքրքրականը նախորդ պարագան է, փող խնդրելու խնդիրը: «Էրդողանը, գրում է նա, այդտեղ (DVD-ի հարցում) կանգ չի առնում: Նա շարունակում է հարձակվել: Ձեր օն-լայն նվիրատվությունն օգնելու է մեզ կռիվ տալու նրան բոլո՛ր ճակատներում»: Իսկ կոչի ներքեւում, երեւի կարծելով, թե ընթերցողները կարող են լավ չըմբռնել վերեւում ասածը, Հաչիկյանը հետգրության մեջ կրկնում է. «Ձեր անմիջական օն-լայն նվիրատվությունը, 100 կամ ավելի դոլարի (որքան որ կարող եք), ուղղակի գնալու է Թուրքիայի ստերին հակազդելուն»:

Խոստովանենք, որ անգամ ամերիկյան նախընտրական «բազարներում» նման մերկապարանոց հորդորներն ու կոչերը պիտի հնչեին արտառոց եւ ծիծաղելի: Գոնե Քեն Հաչիկյանը, որ եղել է նախագահներ Նիքսոնի եւ Ֆորդի ծառագիրը, պիտի հասկանար այդքանը: «Մի քիչ փող ուղարկեք»: Փանջունին ինչպե՞ս է մտել Հաչիկյանի մեջ: Միայն մեկ ձեւով՝ տարբեր առիթներով եւ անառիթ դրամահավաքը ինդուստրիայի վերածած ՀՅԴաշնակցությունը վարակել է նաեւ զուտ ամերիկածին Քեն Հաչիկյանին: Ուրիշ բացատրություն չենք գտնում:

«Ա»

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսիական հեղափոխության ազատարար շունչը՝ մարդկությանը

Ամեն տարի հուլիսի 14-ին Ֆրանսիան նշում է իր ազգային տոնը: 1789 թ. հուլիսի 14-ին ֆրանսիական բացարձակ միապետության խորհրդանիշ Բաստիլի ամրոցի գրավումով ազդարարվեց ֆրանսիական մեծ հեղափոխության սկիզբը, որն իբրեւ նոր ձեւավորող հասարակարգի դրոշ հռչակեց մարդկության համար երբեւէ երազելի երեք գաղափարներ՝ ազատություն, հավասարություն, եղբայրություն:

Երեկ Ֆրանսիայի ազգային տոնի առիթով ընդունելություն էր կազմակերպվել Հայաստանում ֆրանսիական դեսպանատանը: Հրավիրված էին պետական պաշտոնյաներ, խորհրդարանականներ, հոգեւորականներ, մշակույթի գործիչներ, մտավորականներ, օտարերկրյա դեսպաններ: Ներկա էին նաեւ Մինսկի խմբի եռանախագահները: Նույն օրը ֆրանսիական դեսպանատուն էին այցելել եւ շնորհավորել տեր եւ տիկին Քոչարյանները:

Ֆրանսիայի եւ Հայաստանի Հանրապետության օրհներգերից հետո դեսպան Անրի Կյունին խնդրեց 1 րոպե լռությամբ հարգել Լոնդոնում տեղի ունեցած բարբարոսական ահաբեկչության՝ պայթյունների զոհերի հիշատակը:

Իր երկրի ազգային տոնն Անրի Կյունին արդեն 4 տարի նշում է Հայաստանում, որի համար ուրախություն հայտնեց եւ իր խոսքն էլ նախընտրեց սկսել հայերենով: «Հուլիսի 14-ը Ֆրանսիայում բոլորի տոնն է եւ նշվում է հատուկ լուսավորված մեծ տոնահանդեսներով: Այն խորհրդանշում է ժողովրդայնություն ընդդեմ միապետության եւ բռնապետության, այսօր նաեւ զգացմունքների տոն է»: Անրի Կյունին նշեց, որ ֆրանսիական հեղափոխության երեք գաղափարներն արդիական են այսօր էլ, երբ ահաբեկչությունը բացարձակ միապետությանն է փոխարինում, եւ մարդկությունն ականատեսն է այդ իրողության քայքայիչ ուժի:

Նա գոհունակություն հայտնեց ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցում Մինսկի խմբի տված նոր մեկնաբանությանը, եւ հույս հայտնեց, որ հուլիսի 14-ի տոնն առիթ կհանդիսանա հայ-ֆրանսիական հարաբերությունների հետագա զարգացումների ու նրա ջատագովների համար ոգեշնչումների խթան կդառնա:

ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը ֆրանսերենով շնորհավորանքներ ու ջերմ մաղթանքներ հղեց ներկաներին՝ ֆրանսիական ազգային տոնը նկատելով իբրեւ համամարդկային:

Անրի Կյունին հայ-ֆրանսիական հարաբերություններում իրենց քաղաքացիական նպաստը բերելու համար «Ասպետի» շքանշաններով պարգեւատրեց Սիեր Շահգելդյանին՝ հայ-ֆրանսիական խորհրդարանական բարեկամության խումբը ղեկավարելու, հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները զարգացնելու ուղղությամբ կատարած ջանքերի համար եւ նախկին առողջապահության նախարար Արա Բաբլոյանին՝ ժամանակին Հայաստանի առջեւ ծառացած առողջապահական բնույթի ամենածանր խնդիրները դիմագրավելու, իր ղեկավարած հիմնադրամի շնորհիվ կարիքավոր երեխաներին խնամելու ու բուժելու հանձնառության, Երեւանում ֆրանսիական համայնքին խնամելու համար:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221

Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841

Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353

Համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ՀՐԱԺԵՇՏԻ ԽՈՍՔԵՐ

Առինքնող եւ հարազատ, ինչպես պապիկը

Շահե սրբազանն իր ներկայությամբ, շենշող բնավորությամբ եւ իր մեծ հոգատարությամբ հայ գրի, գրքի, գրչի մարդու եւ մտավորականի նկատմամբ առանձնանում էր մեր ընդհանուր անտարբեր իրականության պայմաններում եւ այդ իմաստով որպես երեւույթ, որպես անհատականություն, անշուշտ, մեր օրերի հայ իրականության ամենաակնառու դեմքերից էր: Շատ մեծ բան պակասեց մեր կյանքում եւ, ցավոք, կարծում եմ, նրա տեղը բաց կմնա: Ինքը առինքնող անձնավորություն էր, իր բնավորությամբ, սովորույթներով, իր մեղմությամբ, հոգատարությամբ՝ անխտիր բոլորի նկատմամբ: Շատ հաճախ էինք նկատում, որ օտար մարդիկ էին հավաքվում նրա ընդունարանում, որոնք գալիս էին նրա օգնությունն ու գթասրտությունն ակնկալելու խնդրանքով: «Սա իմ կյանքն է», նրանց այցերն ու իր օգնությունն այդպես էր մեկնաբանում սրբազանը:

Լինելով հայ ժողովրդի պատմության դասախոս, դասավանդել եմ աստվածաբանական ֆակուլտետում եւ սրբազանի հետ երկար տարիներ աշխատել: Ես տեսել եմ նրա հոգատարությունն ու սերը ուսանողության նկատմամբ: Ուսանողներն էլ ի պատասխան սիրում ու հարգում էին նրան ոչ միայն որպես դեկանի, այլեւ որպես մարդու, անձնավորության, անհատականության, վերջապես որպես հարազատի ու պապիկի: Ես գիտեմ, որ ուսանողներն իրենց հետեւից «պապիկ» էին անվանում որպես սիրո, այլ ոչ թե քամահրանքի կամ դժգոհության արտահայտություն: Պապիկ, որը սիրում է իր զավակներին ու թոռներին եւ հոգատար է նրանց նկատմամբ:

Չափազանց արժեքավոր եմ համարում նրա ջանքերը հայ պատմական գրականության անծանոթ մնացած էջերը հրատարակելու ուղղությամբ: Հատկապես «Ազգապատումի» չորս մեծադիր հատորները, որոնց հրատարակման համար մեկենաս գտնելը, շարվածքը պատրաստելը հսկայական ջանք ու եռանդ էին պահանջում: Նա հիմնադրեց «Շահե Աջեմյան» մատենաշարը, որով մի շարք կարեւորագույն գրքեր տպագրեց եւ նպաստեց հայագիտության զարգացմանը: Այն, ինչ նա անում էր աստվածաբանական ֆակուլտետում անզուգական էր: Նա հիմնադրեց, ոտքի կանգնեցրեց ֆակուլտետը, կենտրոնացրեց աստվածաբանական գրականությունը եւ ամեն ջանք ներդրեց, որպեսզի ֆակուլտետը կայանա եւ հետ չմնա համապատասխան եվրոպական ֆակուլտետների չափանիշներից:

Շահե սրբազանը մեր իրականության ամենաերեւելի դեմքերից մեկն էր:

ՊԵՏՐՈՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
ԵՊՀ հայոց պատմության ամբիոնի դոցենտ

Հավատքի ու գիտության երախտավորը

Շահե սրբազանը բարձր հեղինակություն ունենալով մեր եւ ընդհանուր եկեղեցական կյանքում, 1990-ական թվականներից սիրված եւ հարգված անուն դարձավ նաեւ հայաստանյան միջավայրում՝ իր գիտամշակութային տարբեր ձեռնարկումներով եւ ընտիր արեւմտահայերենի ու մեր եկեղեցական ավանդույթի վրա խարսխված, այսօրվա մարդու հոգեւոր ներաշխարհին այնքան համահունչ քարոզներով:

Թե՛ հոգեւոր կյանքում եւ թե՛ ընդհանուր եկեղեցագիտական բնագավառում Շահե սրբազանը ցույց տվեց, թե ինչպես արեւմտյան ավանդներն ու մեթոդները պետք է տեղայնացնել ու միահյուսել մեր ազգային եկեղեցական կյանքին, հարստացնելով այն, եւ ոչ թե ընթանալ ընդօրինակման եւ հայկականը համընդհանուրին հարմարեցնելու ճանապարհով:

Կարծում եմ ասվածի լավագույն արտահայտություններից են Շահե սրբազանի կրոնագիտական եւ եկեղեցագիտական հոգեւոր մեծ խորքով հոդվածները, որոնք տարիներ շարունակ տպագրվել են «Էջմիածին» ամսագրի էջերում այդ թվում եւ իմ աշխատակցության, ինչպես նաեւ խմբագիր եղած շրջանում: Շահե սրբազանի թե՛ գրածների եւ թե՛ ընդհանրապես ըմբռնումների համար ելակետային էր այն միտքը, որ հաճախ էր սիրում կրկնել՝ հավատքը սկսվում է այնտեղ, որտեղ ավարտվում է գիտությունը:

ՎԱՐԴԱՆ ԴԵՎՐԻԿՅԱՆ
«Էջմիածին» ամսագրի գլխավոր խմբագիր

Մեր հրեշտակն էր նա

Շահե արք. Աջեմյանի մահվամբ Հայ եկեղեցին ու հայ գիտությունը կորցրեցին անխոնջ ու հայրենասեր գործչի: Հատկապես պարտական ենք Շահե արքեպիսկոպոսին Մատենադարանին արած բարեգործությունների համար: 90-ական թթ. այն դժվարին տարիներին նա կամովին եկավ Մատենադարան աշխատանքի եւ ամեն ինչ արեց Մատենադարանի շենքի վերանորոգման համար: Նա կարողացավ վերականգնել Մատենադարանի ջեռուցման խնդիրը, ավտոմեքենա գնեց եւ օգնեց աշխատակիցների ամենամյա նյութական օգնություն ստանալուն:

Այն հոգեւորականներից էր, որ բարձր էր գնահատում գիտության արժեքը եւ իր հնարավորությունների սահմանում նպաստում էր գիտնականների աշխատությունների հրատարակմանը: Մասնավորապես նա բարձր էր գնահատում Մատենադարանի պահոցներում գտնվող կաթողիկոսական գրագրությունների արժեքը եւ հրատարակեց «Դիվան հայոց պատմության» գրքի երկրորդ հատորը, պատրաստվում էր հրատարակել նաեւ երրորդը:

Նրա անշահախնդիր նվիրումի համար ՀՀ ԳԱԱ-ն շնորհել է նրան ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտորի կոչում: Սրբազանը մեծ գործ կատարեց Աստվածաշնչի քննական բնագիրը պատրաստելու ուղղությամբ: Կարծես, նրա համար եկեղեցու ամրապնդումից ու գիտության զարգացումից բացի, այլ հոգս չկար:

ՎԱՐԴԱՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Մատենադարանի գիտխորհրդի նախագահ, փոխտնօրեն, պատմական գիտությունների դոկտոր

ՎԱՐԴԱՆ ՔԵՈՍԱՅԱՆ
ԵՊՀ աստվածաբանական ֆակուլտետի դասախոս, Մատենադարանի գիտաշխատող, բաժնի վարիչ, պատմական գիտությունների թեկնածու

Նա ավարտել էր կյանքի համալսարանը

Հայ եկեղեցու անդաստանում 20-րդ դարի վերջի ամենահայտնի եկեղեցականներից մեկն էր նա: Մեծ կարողությունների տեր անձնավորություն էր՝ հարուստ գիտելիքներով եւ համալսարանական կրթությամբ: Նաեւ կյանքի համալսարանն ավարտած անձնավորություն էր. լավ աստվածաբան, միջազգային քաղաքականության լավ գիտակ: Հարազատ ու անմնացորդ ծառայող էր Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսության՝ սկսած երջանկահիշատակ Վազգեն Ա կաթողիկոսից մինչեւ Գարեգին Բ հայրապետը: Բոլորանվեր կերպով իր անձը, մտային կարողությունները եւ ունեցվածքը Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի տրամադրության տակ էր դրել:

Կորուստը մեծ է Հայ եկեղեցու համար: Մենք միայն ասում ենք՝ Աստված հոգին լուսավորի եւ օրհնյալ լինի նրա հիշատակը:

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՔ. ՊՈԶԱՊԱԼՅԱՆ
Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբան

Առանց Շահե սրբազանի դժվար է լինելու

Շահե սրբազանի մահը մեծ կորուստ էր մեր մտավորականության եւ մասնավորապես ԵՊՀ-ի համար:

Արտակարգ հետաքրքրական էին նրա դասախոսությունները եւ բոլորին հրապուրում էին նրա կազմակերպած բազմաթիվ ու բազմաբնույթ միջոցառումները:

Առանց Շահե սրբազանի շատ դժվարությունների պիտի հանդիպենք աստվածաբանական ֆակուլտետի գիտական ուսումնական գործունեությունը ներկա մակարդակին պահելու եւ շարունակելու համար: Մյուս կողմից էլ նա շատ կարճ, բայց փայլուն ու վառ լույս եղավ մեր համալսարանի պատմության մեջ: Հետեւաբար նա այն երախտավորների շարքը կդասվի, որոնք մեծ ներդրում են բերել մեր համալսարանին:

ՌՈՒԲԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
ԵՊՀ ռեկտոր

ՀԱՎԱՔ

Տեր կանգնենք մեր արժեքներին

Բազմիցս քննարկվել է Արեւմտյան Հայաստանի եւ Թուրքիայի տարածքում տասնամյակներ շարունակ այդ երկրի իրականացրած մշակութային ցեղասպանությունը դատապարտելու եւ մեղսագործին միջազգային օրենքներով պատասխանատվության ենթարկելու մտավորականների պահանջը: Մտավորականները որոշել են կրկին հավաքվել քննարկման այսօր, հուլիսի 15-ին, ԳԱԱ նախագահության դահլիճում, որին մասնակցելու են ՀՀ ճարտարապետների միության, «Մշակույթի հայկական ֆոնդի», «Ազգային միասնության ուխտ» կուսակցության, Փարիզի «Արարատ» ակադեմիայի, Իրանի «Թեհրան մշակութային միության», ԱՄՆ-ի «Հայ ազատության դաշինքի», Կանադայի «Մոնրեալի մշակութային միության», Փարիզի հայ դպրության կազմակերպության ներկայացուցիչները: Ինչպես տեղեկացանք պատմաբան Ռաֆայել Համբարձումյանից, հավաքին մանրամասն զեկուցումներով ու փաստացի տվյալներով հանդես կգան պրոֆեսոր Ռուբեն Սաֆրաստյանը, ակադեմիկոս, ճարտարապետ Վարազդատ Հարությունյանը, ճարտարապետության դոկտոր, պրոֆեսոր Դավիթ Քերթմենջյանը, մշակութաբան Սամվել Կարապետյանը, Հայր Հարություն վրդ. Պզտիկյանը եւ ուրիշներ: Հավաքի հիմնական նպատակն է Ադրբեջանի, Վրաստանի եւ Թուրքիայի իշխանություններին պատասխանատվության կանչել եվրոպական դատարան, տասնամյակներ շարունակ մեր ազգային հոգեւոր կոթողները՝ եկեղեցիները, վանքերը, մատուռները, խաչքարերը, գերեզմանները (որոնց թիվն անցնում է մեկ միլիոնից), միտումնավոր քանդելու, ոչնչացնելու եւ գետնին հավասարեցնելու համար:

Պրն Համբարձումյանը նշեց. «Մենք մեր հավաքի միջոցով ցանկանում ենք մեր ղեկավարներին փաստացի ու գիտական հիմնավորումներով տեղեկացնել ու հասկացնել, որ այդ մշակութային եղեռնը մեծագույն հանցագործություններից մեկն է եւ մինչ այժմ չի դատապարտվել, մեղավորները պատասխանատվության չեն ենթարկվել, որովհետեւ ՀՀ իշխանությունները պաշտոնապես չեն դիմել համապատասխան ատյաններին...»:

Հավաքի մասնակիցները քննարկումից հետո մի ուղերձ կհղեն ՀՀ իշխանություններին՝ տեր կանգնելու մեր հոգեւոր արժեքներին ու պահանջելու խիստ պատիժ դրանց նկատմամբ ոտնձգություններ կատարողներին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Մինսկի խումբը կողմերին առաջարկել է կարգավորման առանցքային տարրերը

1-ին էջից

Ամերիկացի համանախագահ Մանն ավելացրեց. «Կան սկզբունքների մասին որոշակի առաջընթացի միտումներ, բայց չեմ քողարկում՝ կան նաեւ բազմաթիվ ասպեկտներ, որոնց կողմերը չեն համաձայնել: Մենք կարծում ենք, որ բանակցությունների ոգին եւ կողմերի միջեւ հարաբերությունները դրական են ընթանում, ու դա շատ է օգնում գործընթացին»:

Իր հերթին ֆրանսիացի համանախագահ Ֆասիեն ասաց, որ սա բանակցությունների անհրաժեշտ փուլ է, որպեսզի նախապատրաստվեն փորձագետների մակարդակով լուծելու բոլոր տեխնիկական, մոդելային դետալները:

«Ազգի» այն հարցին, թե համանախագահներն ինչպես են վերաբերվում մամուլում հնչեցված՝ ԼՂՀ ապագա կարգավիճակը որոշելու նպատակով հանրաքվե անցկացնելու առաջարկին, Մերզլյակովը պատասխանեց. «Ես այդ թեմայով միայն մեկ հրապարակման մասին եմ լսել, չգիտեմ ինչու՝ Բաքվում, այն էլ հղում արված ինչ-որ հայաստանյան պաշտոնական անձի: Համանախագահներս ելնում ենք նրանից, որ կողմերի միջեւ գոյություն ունի պայմանավորվածություն քննարկված հարցերի գաղտնիության պահպանման մասին, եւ մենք ձգտում ենք այդ պայմանավորվածությանը հավատարիմ մնալ: Եթե եղել է արտահոսք ինչ-որ պաշտոնյայից, փորձեք նրանից կամ հնչեցրած կողմից պարզել, թե դա ինչու է եղել: Մենք այդ հարցին չենք կարող պատասխանել»:

Հիշեցնենք, որ մի քանի օր առաջ շրջանառվել էր կարգավորման մի տարբերակ, ըստ որի ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման բանակցություններում «արդեն համաձայնեցված են շատ խնդիրներ» եւ կողմերն աշխատում են «համաձայնագրի վերջին մի քանի կետերի վրա»: Դիվանագիտական շրջանակների մի բարձրաստիճան աղբյուր նկատել է, որ ներկայում ստեղծված բանակցային իրավիճակը «շատ հիշեցնում է Քիվեսթյան կարգավորման փուլը (2001 թ. ապրիլ), երբ բոլորը մտածում էին, որ համաձայնությունը ձեռք է բերվել եւ խնդիրը լուծվելու է մոտ ժամանակներում»: Նման փուլ, ըստ աղբյուրի, կարող է ձեւավորվել օգոստոսին Կազանում, որտեղ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահներն անց են կացնելու բանակցությունների հերթական փուլը:

Դիվանագիտական աղբյուրը նկատել էր, որ հանրաքվեով կարող է կարգավորվել ԼՂ խնդիրը, որը կանցկացվի մոտակա 10-15 տարիներին, եւ Ղարաբաղի ժողովրդին հնարավորություն կտա որոշելու իր ճակատագիրը:

Համանախագահներն, իրենց իսկ խոստովանությամբ, Բաքվում ունեցած հանդիպումներից լավ տպավորություններ էին ստացել: Ինչպիսի՞ն են տպավորությունները ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանի հետ հանդիպումից: Մերզլյակովը վերահաստատելով Բաքվում ասված դրական տպավորությունները, նշեց, որ նախագահ Ղուկասյանի հետ եւս տեղի է ունեցել շատ հետաքրքրական զրույց:

Թե ինչպիսին են եղել հանդիպման երկրորդ մասից ստացված տպավորությունները, մենք չկարողացանք պարզել համանախագահներից, քանի որ լրագրողներին միջնորդների հետ հանդիպելու այլ հնարավորություն չընձեռվեց: **«Ազգի»** ունեցած տվյալներով, ԼՂՀ նախագահի եւ Մինսկի խմբի համանախագահների հանդիպման շարունակությունը տեղի է ունեցել ոչ ֆորմալ պայմաններում, որի ընթացքում քննարկվել են կարգավորմանն առնչվող գաղափարներ եւ տեսակետներ:

Բաց աչքերով նայենք իրականությանը

Հետզհետե խորանում է ժողովրդի եւ իշխանությունների միջեւ եղած անջրպետը, քանզի կառավարությունը ոչ միայն քիչ է մտահոգվում մարդկանց սոցիալական վիճակի բարելավմամբ, այլեւ իր անհաշվենկատ քաղաքականությամբ ավելի է խորացնում ժողովրդի մեջ առաջացած սոցիալական անհավասարությունը, թեեւ իշխանական բարձր ամբիոններից հաճախ վերամբարձ խոսքեր են լսվում կյանքի առաջընթացի մասին: Ում հայտնի չէ, որ բնակչության կեսից ավելին ընչազուրկ է, շատերը աշխատանք չունեն, իսկ հազարավոր ընտանիքների հայրենիքից հեռանալը համարվում է սովորական երեւույթ:

Ցավալի է, որ ժողովրդի ցածր կենսամակարդակի ընդհանուր ֆոնի վրա հարստանում է մի խավ, որի մեջ մտնում են միջին ու բարձր չինովնիկները, որոնք ունեն իրենց չգրված օրենքները, նաեւ նրանք, որոնք ներգրավված են արտասահմանյան վարկերի իրականացման աշխատանքներում: Այդ խումբը համալրում է նաեւ ԱԺ պատգամավորների մեծ մասը, որոնցից շատերը ոչ միայն օլիգարխներ են, այլեւ իշխանական լծակներից ազատորեն օգտվողներ:

Անկախացումից անցել են շատ տարիներ, սակայն ժողովրդի սոցիալական վիճակը քիչ է փոխվել, մարդիկ էլ, թաղված ծանր հոգսերի մեջ, երես թեքեցին քաղաքական իրադարձություններից, որն ավելի անպատժելի ու համարձակ դարձրեց իշխանավորներին:

Տեղին է հիշեցնել հին իմաստությունը, որ Կեսարն այդպես գայլ չէր դառնա, եթե չտեսներ, որ հռոմեացիները ոչխարի հոտեր են: Մեր իշխանավորները շատ լավ հասկանում են, որ չկա մի ուժ, որը կարողանա բռնել իրենց ձեռքը եւ պատժել իրենց կատարած անօրինականությունների, թալանի, կաշառակերության համար: Ոչ մի բարձրաստիճան պետական այր մինչ օրս պատասխան չի տվել իր արածների ու անկարողության համար: Այդ ամենի պատճառն, անշուշտ, եղել է ժողովրդի միասնական ուժի բացակայությունը, որը հաշիվ չի պահանջել նրանցից, ովքեր զբաղեցնելով բարձր պաշտոններ ու բազում անօրինականություններ կատարելուց հետո կամ հանգիստ հեռացել են, կամ այլ աթոռներ զբաղեցրել, թեեւ այդպիսիների մասին շատ է գրվել ու խոսվել:

Տարիներ շարունակ մեր ժողովուրդը եղել է անորոշության մեջ, իսկ վերջին տարիներին այն ավելի է խորացել. չգիտի ում հավատա, չէ՞ որ այսօր վարկաբեկված է կառավարությունը, վարկաբեկված է Ազգային ժողովը, չկա մի կառույց, որ վարկաբեկված չլինի, չկա մի քաղաքական ուժ, որին անվերապահորեն հավատա, մի՞թե այդ ձեւով հնարավոր է երկիր կառուցել: Անպատժելիությունն այսօր դարձել է չարիք՝ սկսած կենցաղային ոլորտներից, վերջացրած պետական, տնտեսական շրջանակներով: Անպատժելիությունը տարիներ շարունակ կարծես օրենքի ուժ է ստացել, որի դեմ, ինչպես երեւում է, հնարավոր չէ պայքարել: Պատահական չէր, որ Դաշնակցության ներկայացուցիչ Վահան Հովհաննիսյանը դեռ տարիներ առաջ համոզվել էր, որ հնարավոր չէ պայքարել հանցանքներ գործած պաշտոնյաների դեմ, ուստի լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ (6.4.2000 թ.) պարզորոշ ասել է, թե այդպիսիների նկատմամբ պետք է կատարել ամնիստիա, ավելացնելով. «...ինչ-որ պահից պետք է ասենք՝ լսենք, տղերք, ինչ լափել եք, հալալ լինի... Ուրիշ ճար չկա»: Չգիտեմ, հիմա ինչպե՞ս է մտածում այսօրվա ԱԺ փոխնախագահ Վահան Հովհաննիսյանը, հիմա՞ էլ ճար չկա, թե՞ ամեն ինչ արդեն օրինաչափ է: Բոլորը լավ գիտեն, որ այսօր էլ գործադիր եւ օրենսդիր մարմիններում տեղեր են զբաղեցնում մարդիկ, ովքեր ոչ միայն չունեն համապատասխան գիտելիքներ, այլեւ այդ պաշտոնների համար անկարող են: Զարմանալի չէր, որ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, որն այնքան լավ գիտի մեծերի խոհանոցը, դեռ նախագահական ընտրությունների օրերին հարցազրույցներից մեկում պարզորոշ ասաց. «...Պետական պաշտոնյայի նշանակողն այնքան է իջել, այնքան պատահական մարդիկ են հայտնվել բարձր ու պատասխանատու պաշտոններում, որ կողքից նայողն ասում է՝ եթե այս մարդը նախարար է, ինչո՞ւ ես չեմ կարող լինել նախագահ»: Անշուշտ, շատերը կհամաձայնեն պաշտպանության նախարարի այս կարծիքին, միայն մնում է հարցնել, թե նման մարդիկ որքա՞ն ժամանակ դեռ կմնան բարձր ու պատասխանատու պաշտոններում, երբեմն նաեւ պաշտպանության նախարարի աջակցությամբ:

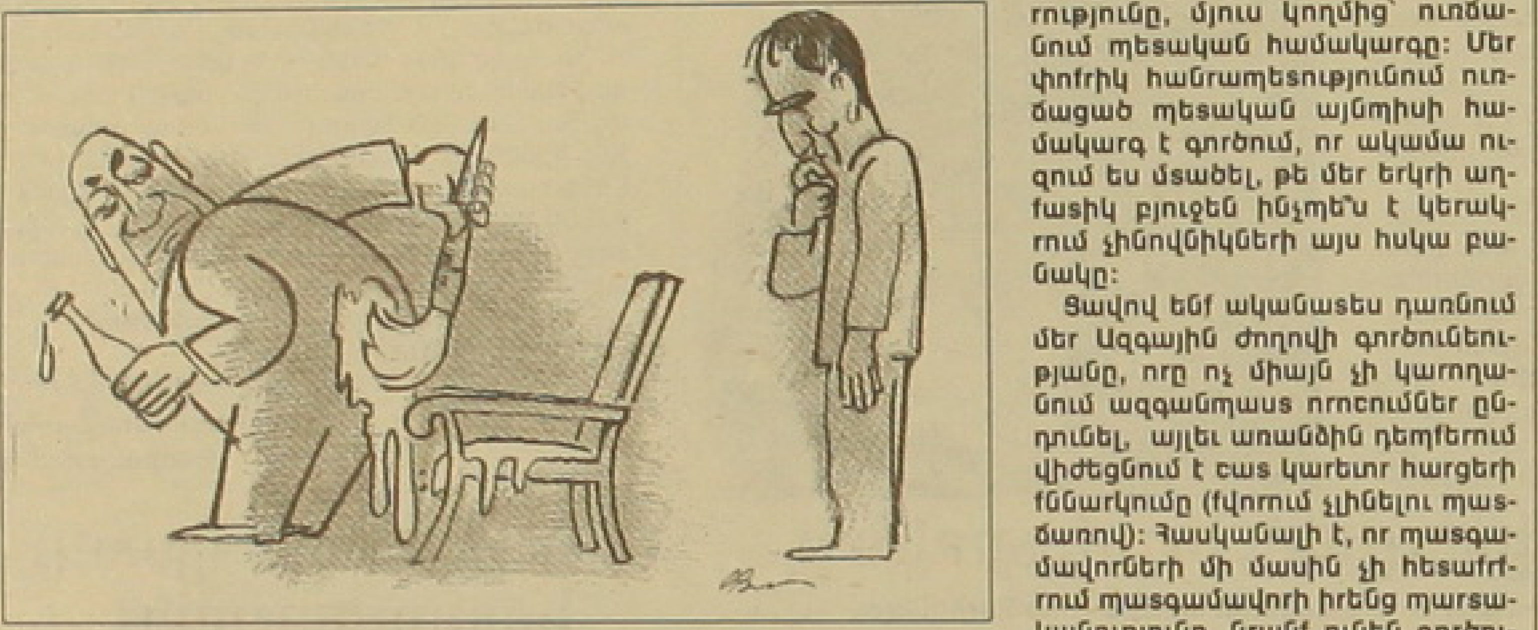

Եթե մեր իշխանություններին մտահոգեր ժողովրդի սոցիալական ծանր վիճակը, ապա դեռ երկու տարի առաջ այդքան չէր բարձրացնի պետական պաշտոնյաների, դատավորների, պատգամավորների աշխատավարձերը, իսկ պատգամավոր Գալուստ Սահակյանը պաշտպանելով կառավարության այդ նախաձեռնությունը, միամիտի կեցվածք ընդունելով չէր ասի, թե ինչ գումար է սա, եթե բաժանենք բնակիչների վրա, յուրաքանչյուրին տասը դրամ էլ չի ընկնի: Չգիտես խնդա՞ս, թե՞ լաց լինես:

Մի կողմից խորանում է մարդկանց սոցիալական անհավասարությունը, մյուս կողմից՝ ուռճանում պետական համակարգը: Մեր փոքրիկ հանրապետությունում ուռճացած պետական այնպիսի համակարգ է գործում, որ ակամա ուզում ես մտածել, թե մեր երկրի աղքատիկ բյուջեն ինչպե՞ս է կերակրում չինովնիկների այս հսկա բանակը:

Ցավով ենք ականատես դառնում մեր Ազգային ժողովի գործունեությանը, որը ոչ միայն չի կարողանում ազգանպաստ որոշումներ ընդունել, այլեւ առանձին դեպքերում վիժեցնում է շատ կարեւոր հարցերի քննարկումը (քվորում չլինելու պատճառով): Հասկանալի է, որ պատգամավորների մի մասին չի հետաքրքրում պատգամավորի իրենց պարտականությունը, նրանք ունեն գործունեության այլ շրջանակներ, իսկ պատգամավորական մանդատը ծխածածկույթ է իրենց տեսանելի եւ ոչ տեսանելի գործունեությունն ապահովագրելու համար: Պատահական չէ, որ հենց պատգամավոր Մանուկ Գասպարյանը վերջին 5, 6 ամիսներին Ազգային ժողովի ընդունած օրենքների 80 տոկոսը որակեց «բռակ» («Առավոտ», 4.3.2005 թ.): Կամ մի՞թե զավեշտ չի հասնում, երբ պատգամավորը թաղման պսակ է դնում Ազգային ժողովի շենքում եւ լուռ հոգեհանգիստ կարդում: Հասկանալի է՝ որքան խորանա ժողովրդի եւ իշխանությունների միջեւ եղած անջրպետը, այնքան կմեծանա մարդկանց անվստահությունը, հետեւաբար քանի դեռ ժողովուրդն ակտիվորեն չի մասնակցել երկրի քաղաքական, տնտեսական կյանքին ու իրեն չի համարել իր երկրի տերը, կունենանք այն, ինչ ունենք այսօր:

ՎԱՉԻԿ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ

Հանրապետական թիվ 2 հատուկ կրթահամալիրում երեխաները մեծ դժվարությամբ են սնունդը մարսում

16-ամյա Արմեն Սահակյանը դպրոցն ավարտելուց հետո մտադիր է ընդունվել Վ. Սարգսյանի անվան ռազմական ուսումնարան: Իսկ այսօր նա սովորում է Հանրապետական թիվ 2 հատուկ կրթահամալիրում, որը նախատեսված է ծայրաստիճան աղքատ, ծնողազուրկ եւ մտավոր թերզարգացած երեխաների համար: Մինչ 2003 թվականին այստեղ հայտնվելը Արմենը 1998 թվից ապրել է Նուբարաշենի մանկատանը:

- Լենինականում մորս հետ հանրակացարանում էի ապրում, հետո մայրս հիվանդացավ, վատ շրջապատ ընկա, դպրոց չէի գնում,- պատմում է Արմենը: - Բարեկամներս ինձ Սովետաշեն տարան: Սկզբում լացում էի, չէի ուզում, հետո վարժվեցի: Մի օր էլ ընկերս ասաց, որ մայրս մահացել է:

Արմենի խոսքերով՝ Նուբարաշենում երեխաներին շատ էին նեղություն տալիս: Օրինակ, կարգազանցության դեպքում բոլորին շարք էին կանգնեցնում (մոտ 60 մարդու), ու յուրաքանչյուրը պետք է մի քանի աքացի հասցներ պատժվող երեխային: Սրանից չի խուսափել նաեւ Արմենը: Հանրապետական թիվ 2 հատուկ կրթահամալիրում նրան այլեւս չի սպառնում այդ տխուր փորձը: Բացի այն, որ 70-ից ավելի բախտակիցների հետ գիշերը նա տանիքի տակ է անցկացնում, նաեւ ստանում է ավտոփականագործի մասնագիտացում: Կրթահամալիրի տնօրեն Լյուբա Շաղոյանն ավելացնում է, որ իրենց մոտ կա նաեւ վարսավիրի խորացված մասնագիտական ուսուցում. «Ունենք երկու դասարանով ուսումնարանական խումբ, որտեղ երեխաներն իրար հետ նորմալ հարաբերություններ են կառուցում, լինեն նրանք նորմալ թե մտավոր թերզարգացած երեխաներ: Մեր տասնմեկ դաստիարակները խիստ հսկողության տակ են պահում հատկապես մտավոր թերզարգացած երեխաներին, քանի որ հաճախ նրանք կարող են դուրս գալ եւ չիմանալ, թե ուր են գնում»:

Արմենն այնքան էլ գոհ չէ նրանց հետ շփումից. «Չես կարող խոսել, լեզու գտնել հետները»:

Սաների հետ լեզու գտնելն առավել դժվարանում է, երբ նույն հարկի տակ բնակվում են 12-25 տարեկաններ: Իսկ երբ ավարտող երեխան բնակության այլ տեղ չունի, փողոցում չհայտնվելու համար Լյուբա Շաղոյանի թույլտվությամբ մնում է կրթահամալիրում:

Ժիրայր Շուքինը (25 տարեկան) մենակ է, տուն չունի եւ չի աշխատում: Յոթ տարի առաջ ավարտել է ուսումը, բայց դեռ այստեղ է:

- Տարվա կտրվածքով ամեն երեխայի տրվում է 51000 դրամ, որն ամենեւին չի բավարարում նրանց տարրական պահանջներին: Իսկ վերոնշյալ երեխաների համար պետությունը գումար չի նախատեսում,- ասում է Շաղոյանը:

Փաստորեն այստեղ միայն գիշերող նախկին սաները պետք է սեփական աշխատանքի գնով լուծեն «գոյատեւելու» խնդիրը: Աշխատանք գտնելու հարցում կրթահամալիրի տնօրենը մի քանի երեխաների օգնել է. «Մեզ մոտ կան 10-ից ավելի երեխաներ, որոնք հիմնական աշխատանք ունեն: Նրանցից մեկն, օրինակ, իր ստացած գումարներով գնել է հեռուստացույց, վիդեոտեխնիկա, իրիկունները երեխաները հավաքվում են նրա սենյակում»:

Ամենեւին էլ չի բավականացնում պետական հատկացումը, եւ Արմենը տարբեր աշխատանքներ է անում, որ ստացած գումարով մեկնի Գյումրի՝ անձնագիր ստանալու համար անհրաժեշտ փաստաթղթերը ձեռք բերելու: Բայց արդյոք կրթահամալիրի խնամքին հանձնված Արմենն ինքը՞ պետք է լուծի փաստաթղթերի խնդիրները: ԿԳՆ հանրակրթության վարչության գլխավոր մասնագետ Անահիտ Մուրադյանն ասում է. «Մեր կանոնադրությամբ հատուկ դպրոցներում երեխան պետք է ստանա անձը հաստատող փաստաթղթեր, ինչո՞ւ չի ստանում: Չէ՞ որ երեխայի պատասխանատուն պետությունն է»:

Հետաքրքրական է՝ ինչո՞վ է արտահայտվում այդ պատասխանատվությունը, երբ կրթահամալիրի երեխաներին տարին մեկ անգամ շվեյցարական «Կազզա» մարդասիրական հիմնադրամն է հագուստ տրամադրում, այն էլ՝ օգտագործված:

Վաղուց Արմենը նոր հագուստներ չի կրել եւ պատրաստվում է առաջին աշխատավարձը նաեւ այդ նպատակին ծառայեցնել:

Անահիտ Մուրադյանը հավաստիացնում է, թե ԿԳՆ-ն հատուկ կրթահամալիրներին հագուստներ չի տրամադրում, քանի որ այդ ծրագրերը պետբյուջեի հետ կապ չունեն: Իսկ պետբյուջեն իր կապերը խզել է նաեւ կրթահամալիրի շենքային պայմանների բարելավման հետ:

«Մեր շենքը կապիտալ վերանորոգման կարիք ունի, ես այդ մասին ապարդյուն գրել եմ նախարարություն: Վերանորոգման կարիք ունեն նաեւ ճաշարանը եւ մասնաշենքերից մեկի տանիքը», ասում է կրթահամալիրի տնօրենը:

Բարեգործական ծրագրերով արդեն ծանոթ «Կազզան» է միայն կատարել ինչ-ինչ շինարարական եւ ներկարարական աշխատանքներ, վերանորոգել տնօրենի աշխատասենյակը, նաեւ բաղնիքներն ու զուգարանները, կահույք է տրամադրել երեք դասարանի երեխաների ննջասենյակների համար:

Իսկ ոչ այնքան բարվոք ճաշարանում երեխաները ստիպված են բավարարվել սանհիգիենիկ ոչ նորմալ պայմաններում պատրաստված սնունդով: Երեխային տրամադրվող 51000 դրամից առանձնացվող գումարով ձեռք բերված սնունդը շատ երեխաներ մեծ դժվարությամբ են «մարսում»: Արմենը կրթահամալիրի երեխաների մեծ մասի նման ձեթով ճաշ չի ուտում, իսկ այստեղ ճաշերը ձեթով են եփում:

«Երբ ասում ենք՝ մենք էդ ճաշը չենք կարողանում ուտել, ասում են. «Չես ուտում, մի կեր, սոված մնա», պատմում է նա:

Իսկ նման դեպքում երեխաներից ոմանք իրենց փողերով են դրսից ուտելու ինչ-որ բան գնում: Արմենը հարազատների հետ կապեր չունի, հայրն էլ Հայաստանում չէ: Ահա թե ինչու երբեմն ստիպված է ուրիշներից պարտքով գումար վերցնել:

«Բայց ես անպայման մինչեւ վերջին լուման վերադարձնում եմ,- ասում է նա: Չեմ սիրում, երբ մարդիկ իրենց պարտքը չեն կատարում, իսկ երբ ծնողը երեխայի հանդեպ իր պարտքը չի գիտակցում, ինչ պատճառով էլ լինի, առնվազն ստորություն եմ համարում»:

ԿԱՐԻՆԵ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ,
ՆԱԻՐԻ ՀՈՎԻԿՅԱՆ,
ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետ, երկրորդ կուրս

Հայաստանում մեսրոպյան բառը տաբու է

Համոզված է Հիլդա Գալֆայան-Փանոսյանը

Հայության գոյության ողջ ընթացքում հայոց գրերի գյուտի մեծագույն նշանակությունը երբեւէ չի խամրել: Այն մեր ազգի մշակութային անկախությունն ապահովելով՝ ինչ-որ չափով լրացրել է քաղաքական անկախության կորուստը: Հայոց գրերի պաշտպան նմանօրինակ եւ մերօրյա դերակատարությունն էլ ավելի է պարտավորեցնում մեծ պատասխանատվությամբ դրանց գոյության 1600-ամյակը նշել: Հայ լեզվի պաշտպանության միության վարչական խորհրդի նախագահ Հիլդա Գալֆայան-Փանոսյանի (Փարիզ) այս մոտեցումն ըստ էության գիտակցված եւ գործարկվում է պատասխանատու անձանց կողմից: Չնայած դրան, տիկին Գալֆայան-Փանոսյանը մտահոգված է տասնհինգ դար առանց որեւէ ընդմիջման օգտագործված մեսրոպյան ուղղագրության այսօր Հայաստանում ոչ գործածական լինելով: Նա ավելի խիստ է արտահայտվում. «Մեսրոպի ստեղծած այբուբենը եւ ուղղագրութիւնը անջատել իրարմէ եւ միայն այբուբենի ստեղծման 1600ամեակը տօնել, երբ Հայաստանի տարածին 1922էն ի վեր «ԱՐԳԻԼԵԱԼ» կը մնայ իր ստեղծած ուղղագրութիւնը»: Տիկին Գալֆայան-Փանոսյանի կարծիքով, իբր Հայաստանում արգելված է հենց մեսրոպյան բառը: Հայոց լեզվի պաշտպանությամբ զբաղվող դոկտորը մեր թերթի միջոցով դիմելով վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանին՝ հարկ է համարում ասել. «Իր հայրենիքին մէջ իսկ արժեզրկուած, շնորհազրկուած գիւտի մը փառաբանանքը ընելը անհանգիստ կացութեան մը չի՞ մատներ Ձեր նախագահութեան տակ գտնուող 1600ամեակի յանձնաժողովը եւ ՀՀ իշխանութիւնները...», նաեւ առաջարկում է. «յիշեցնել բոլորին, պաշտօնական յայտարարութեամբ եւ մամուլի միջոցաւ, որ Մեսրոպեան ուղղագրութեան Հայաստանի մէջ օգտագործումը արգիլող 1922ի դեկրետը 12 տարիէ ի վեր փոխարինուած է 1993ին ընդունուած ՀՀ Սահմանադրութեան «Լեզուի մասին օրէնք»ով, որ կը պատգամէ «երկու ուղղագրութիւններու միասնականացումը»: Յիշեցնել բոլորին, որ Պետութեան կամքը միասնականացումն է եւ ոչ թէ Մեսրոպեան ուղղագրութեան արգիլեալ վիճակին յաւերժացումը»: Նամակագիրը գտնում է, որ առաջարկվող հիշեցումը կվերացնի մեսրոպյան բառի վրա դրված «տաբուն» եւ հասարակությունը առանց որեւէ վախի կսկսի օգտագործել այն եւ մասնագետներն էլ իրենց զեկույցներում ավելի համակողմանիորեն կարտահայտվեն մեսրոպյան գյուտի մասին. «Մեսրոպյան ուղղագրութիւնը մարդոց մտերուն մէջ կը դադրի արգիլեալ ըլլալէ եւ կը գրաւէ Յոբելեարի վայել իր դիրքը»:

Հայ լեզվի պաշտպանության միության վարչական խորհրդի նախագահ Հիլդա Գալֆայան-Փանոսյանի վերը ներկայացված բովանդակությամբ նամակը ներկայացնելուց հետո փաստենք, որ Հայաստանի բնակչությանը մեծ հաշվով անհայտ չէ այն ամենը, ինչ նա առաջարկում է հիշեցնել եւ խոսելով մեսրոպյան բառի եւ ընդհանրապես մեսրոպյան ուղղագրության Հայաստանում արգելված լինելու մասին, ինքն էլ փաստում է, ՀՀ օրենսդրությամբ պատգամվում է հայոց երկու ուղղագրությունների միասնականացումը:

Ն. Պ.

Ուկրաինական շուկայում մեծ պահանջարկ ունեն ծիրանն ու դեղձը

Սակայն դրանք Հայաստանից չեն ներմուծվում այդ երկիր

Հայկական ապրանքների Ուկրաինա արտահանելու հնարավորությունների վերաբերյալ կատարած ուսումնասիրության արդյունքները երեկ Հայաստանի փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ներկայացուցիչներին ներկայացրեց «Հայաստանի ՓՄՁ-ների շուկաների զարգացման» ծրագրի խորհրդատու **Գրիշա Շիրվանյանը**:

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության աջակցությամբ ուսումնասիրելով Հայաստանի ագրոբիզնեսի, տեքստիլ ու հագուստեղենի եւ քարի արտադրատեսակների ուկրաինական շուկայում իրացնելու հնարավորությունները, ուսումնասիրության հեղինակները այն եզրակացության են եկել, որ առավել հավանական է մրգային պահածոների, պահածոյացված մրգերի, ձկան եւ ձկնամթերքների, ջրերի եւ պանիրների սպառումն այդ երկրում: Հաջորդ, տեքստիլ արտադրանքի ապրանքատեսակներից ընդգծվեցին անկողնու սպիտակեղենի եւ սրբիչների, տրիկոտաժեղենի եւ գուլպեղենի, մանկական հագուստի, ներքնաշորերի, բամբակյա ապրանքների հաջողության հնարավորությունները: Իսկ հայկական քարերից Ուկրաինայում իրացման հեռանկարներ կարող են ունենալ տրավերտինը, հրաբխային եւ ֆելզիտային տուֆը, գրանիտը, մարմարը, բազալտը:

Շուկա մուտք գործելու տարբերակները միեւնույնը չեն: Օրինակ՝ եթե քարերի արտահանման համար առաջարկվում է ուղիղ կապ հաստատել ուկրաինական շինարարական եւ քարի վերամշակման ընկերությունների կամ քարի արտադրանքի միակ խոշոր ներմուծողի հետ, ապա հագուստեղենի համար շուկա ներթափանցելու լավագույն տարբերակ է առաջարկվում ապրանքի արտադրողների ներկայացուցչության եւ պահեստի ստեղծումը Կիեւում:

Իր ելույթի ընթացքում պատասխանելով ներկաների հարցերին, Գրիշա Շիրվանյանը տեղեկացրեց, որ ուսումնասիրության ընթացքում ուկրաինական մանրածախ շուկայում իրենց տեսած միակ ապրանքը հայկական կոնյակն է եղել: Ընդ որում, ոչ միայն Երեւանի կոնյակի գործարանինը: Հայկական գինիները ընդհանրապես ներկայացված չեն՝ ի տարբերություն վրացական գինիների: Ելույթ ունեցողը ագրոբիզնեսի արտադրանքի ուկրաինական շուկա մուտք գործելու համար կարեւորեց խոշոր խմբաքանակներով առաքումներ կազմակերպելու հնարավորությունը: Ըստ նրա, ուկրաինական շուկայի ծավալները միայնակ չի կարող ապահովել անգամ մեզ մոտ խոշոր համարվող արտադրողը: Այդ պատճառով այստեղ ջանքերը միավորելու անհրաժեշտություն կա: Մինչդեռ, ինչպես ասաց Գրիշա Շիրվանյանը, ուկրաինական շուկայում անանասից հետո, առավել մեծ պահանջարկ ունեն ծիրանն ու դեղձը: Սակայն դրանք ներմուծվում են Գերմանիայից, Չինաստանից եւ Թաիլանդից:

Տեղեկացվեց նաեւ, որ ներկայումս երկու երկրների առեւտրատնտեսական հարաբերություններն անհամաչափ են զարգանում, քանի որ Հայաստանից Ուկրաինա արտահանվում է 7 մլն դոլարի արտադրանք, հակառակ ուղղությամբ՝ 60 մլն դոլարի:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Նեշնլ ջեոգրաֆիկը» եւ հայկական հարցերը

«Նեշնլ ջեոգրաֆիկ» պարբերականը, որն իր բարձրաճաշակ հրատարակությամբ եւ ամսական 6 միլիոն շրջանառությամբ առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում ամերիկյան լրագրության ասպարեզում, մերթ ընդ մերթ անդրադառնում է Հայաստանին եւ հայկական հարցերին: 1988 թվին հիմնված պարբերականի անցած ուղու մասին է պատմել ամսագրի խմբագրի նախկին տեղակալ Բեռնար Օհանյանը Կոլումբիա համալսարանի (Նյու Յորք) միջազգային եւ հասարակական գործերի ֆակուլտետում տեղի ունեցած հանդիպման ժամանակ, որն, ըստ «Արմինյն միռոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի, կազմակերպել է համալսարանի հայկական կենտրոնը՝ ի նշանավորումն Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցի:

Հայկական կենտրոնի տնօրենների խորհրդի անունից հյուրին ներկայացրել է Մարկ Մոմջյանը, որը նշել է, թե հայկական թեմաներին առաջին անգամ պարբերաթերթն անդրադարձել է 1915 թ.-ի հոկտեմբերին Կոստանդնուպոլսի աղջկանց ամերիկյան քոլեջի պրոֆեսոր Հեսթեր Դոնալդսոն Ջենքինզի «Հայաստանը եւ հայերը» հոդվածով:

Մրցանակների արժանացած հայի եւ իռլանդուհու խառնուրդ Օհանյանը, որն սկզբնական շրջանում 2 տարի եղել է պարբերականի ճապոներեն հրատարակության խմբագիրը, ապա 6 տարի օտար լեզուների հրատարակության խմբագրական կազմի տնօրենը, այնուհետեւ (2001 թ. հուլիսից) պարբերականի երկրորդ ամենակարեւոր անձնավորությունը՝ խմբագրի տեղակալը, խոսել է ամսագրի անցած ուղու եւ այդ ընթացքում դրանում տպագրված հայկական թեմաների շուրջը գրված հոդվածների մասին: 1919 թ.-ին լույս է տեսել գրող, լուսանկարիչ Մելվիլ Չաթերի հոդվածը՝ «Քայլող մահվան երկիրը: Ճանապարհորդություն քաղցի մատնված Հայաստանի միջով» խորագրով: 6 տասնամյակ հետո տպագրվում է «Արարատ հայերը» հոդվածը (1978 թ.-ի հունիսին), որին 2004 թ. մարտին գալիս է լրացնելու «Հայաստանի վերածնունդը» հոդվածը, որտեղ առաջին անգամ պարբերականն օգտագործում է «Ցեղասպանություն» (genocide) բառը՝ անդրադառնալով 1915 թ.-ի դեպքերին:

Օհանյանը ներկայումս որպես խորհրդական աշխատակցում է «Սմիթսոնյըն մագազին» պարբերականին: Նա աշխատակցել է «Լոս Անջելես թայմս մագազին», «Վաշինգտոն փոստ», «Սան Ֆրանցիսկո քրոնիկլ» եւ «Կոլումբիա ջոռնալիզմ ռեւյու» պարբերականներին:

Հանդիպման վերջում Հայկական կենտրոնի կողմից Մարկ Մոմջյանը հարգարժան լրագրողին նվիրել է Օրհան Փամուքի «Անունս կարմիր է» գրքի հեղինակի մակագրած օրինակը:

Հ. ԾՈՒԽԱՅՑԱՆ

Եվրոպան Մոսկվային հորդորում է վերադարձնել Կուրիլյան կղզիները

Եվրախորհրդարանը հատուկ բանաձեւ է ընդունել ՉԺՀ-ի եւ Թայվանի հետ ԵՄ հարաբերությունների եւ Հեռավոր Արեւելքի անվտանգության վերաբերյալ: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալության տվյալներով, բանաձեւի կետերից մեկը վերաբերում է Երկրորդ աշխարհամարտից հետո ԽՍՀՄ-ին անցած եւ «ներկայումս Ռուսաստանի օկուպացման տակ գտնվող Հյուսիսային տարածքներին»:

Ռուսաստանին կոչ է արվում այդ տարածքները, այսինքն՝ Հարավկուրիլյան կղզիները վերադարձնել Ճապոնիային:

«Նեզավիսիմայա գազետա» գրում է, որ Եվրախորհրդարանն առաջին անգամ է բանաձեւով անդրադառնում ռուս-ճապոնական վիճելի տարածքների հարցին: Եվրախորհրդարանի միջազգային գործերի հանձնախմբի անդամ Յանուշ Օնիշկեւիչի խոսքերով, փաստաթուղթն արտացոլում է եվրոպատգամավորների մեծամասնության տեսակետը, սակայն պարտավորեցնող բնույթ չի կրում:

«Դիսքավերին» կարձակվի հուլիսի 16-ից ոչ շուտ

Ամերիկյան «Դիսքավերի» մաքոքային տիեզերանավի կազմուպատրաստ լինելու վերաբերյալ տարածված հաղորդագրությունները հուլիսի 13-ին նախատեսված թռիչքից բառացիորեն մեկ ժամ առաջ հօդս ցնդեցին, երբ բացահայտվեց հերթական տեխնիկական խափանումը: NASA-ի պաշտոնական կայքէջում երեկ հայտնված տեղեկությունների համաձայն, արձակումը տեղի կունենա հուլիսի 16-ից ոչ շուտ:

Այս անգամ թռիչքի հետաձգման պատճառը եղել է վառելիքի արտաքին պահեստարանների տվիչներից մեկի անսարքությունը: Ֆրանսպրեսը նշում է, որ սարքը ցույց էր տալիս վառելիքի բացակայություն, մինչդեռ պահեստարաններում արդեն կային մոտ 2 մլն լիտր հեղուկ թթվածին եւ ջրածին, իսկ 7 աստղագնացները Էլին Քոլինզի գլխավորությամբ տեղեր էին զբաղեցրել տիեզերանավում:

Երեկ **«Ազգը»** թյուրիմացաբար տեղեկացրել էր, որ թռիչքը տեղի է ունեցել: Ընթերցողների ներողամտությունն ենք խնդրում սխալ տեղեկության համար:

Դ. Ք.

Ֆրանսիան վերականգնել է սահմանային վերահսկողությունը

Իր ազգային տոնը՝ հուլիսի 14-ը Ֆրանսիան դիմավորեց անվտանգության խիստ միջոցառումներով: Տոնի նախօրեին նախագահ Ժակ Շիրակը ֆրանսիացիներին կոչ արեց հանդես բերել «մշտական զգոնություն»: Փարիզի Շանզելիզե պողոտայում ավանդական զորահանդեսի անցկացման ժամանակ անվտանգությունն ապահովում էին 5000 ոստիկաններ: BBC-ն նշում է, որ հանդիսականներից շատերին ստուգել են մետաղի դետեկտորով: Մերձակա շենքերի կտուրներին դիրքավորված են եղել դիպուկահարներ:

Հիշեցնենք, որ 2002 թ. զորահանդեսի ժամանակ անհաջող մահափորձ էր կատարվել նախագահ Ժակ Շիրակի դեմ: Սակայն այս տարվա նախազգուշական աննախադեպ ձեռնարկումների գլխավոր պատճառը Լոնդոնում օրերս իրականացված ահաբեկչություններն են: Վերջիններս պատճառ դարձան, որ Ֆրանսիան ժամանակավորապես վերականգնի սահմանային վերահսկողությունը: ԵՄ երկրների միջեւ անարգել հաղորդակցություն նախատեսող Շենգենի 1985 թ. համաձայնագրի հոդվածներից մեկը թույլատրում է որոշակի դեպքերում սահմանային վերահսկողության, մասնավորապես փաստաթղթերի պահանջների վերականգնում:

Ֆրանսիայի ներքին գործերի նախարար Նիկոլա Սարկոզին սահմանային ստուգումները վերսկսելու որոշում է ընդունել Բրյուսելում իր պաշտոնակիցների հետ չորեքշաբթի օրն ունեցած հանդիպումից հետո:

Ավելի վաղ՝ երեքշաբթի օրը Սարկոզին մտցրել էր անօրինական ներգաղթի դեմ ծավալված պայքարի շրջանակներում այցագրերի հանձնման նոր համակարգ: «Մոնդ» թերթի տվյալներով, Շենգենի համաձայնագրի մասնակից մյուս երկրներն առայժմ մտադիր չեն խստացնել սահմանային վերահսկողությունը: Այսպես, Իսպանիան ներկա պահին անարգել սահմանահատումները չեղյալ հայտարարելու անհրաժեշտություն չի տեսնում:

Այդուհանդերձ, երկրում անսահմանափակ ժամկետով հաստատված է հակաահաբեկչական զգոնության բարձրագույն մակարդակ, որը ենթադրում է նաեւ սահմանների պաշտպանության ուժեղացում:

Իսրայելցիները ահաբեկչին սպանեցին հարցազրույցի պահին

Երեկ առավոտյան Այսրհորդանանի Նաբլուս քաղաքում Իսրայելի բանակն անցկացրել է պաղեստինցի ծայրահեղականների կալանավորման գործողություն: Իսրայելական ռադիոյի հաղորդումների համաձայն, զինվորները շրջապատել են «Ալ Աքսայի նահատակների բրիգադներ» խմբավորման տեղական մասնաճյուղի առաջնորդ Մուհամմեդ ալ Ասիի տունը: Այդ պահին նա հարցազրույց էր տալիս բրիտանական թերթերից մեկի լրագրողուհուն: Հանձնվելու պահանջին ի պատասխան նա կրակ է բացել, ապա փորձել է փախչել: Իսրայելցի զինվորները գնդակահարել են նրան: Ականատես լրագրողուհին ուշաթափվել է: Նրան տարել են հիվանդանոց:

Այսրհորդանանում երեկ գիշեր ձերբակալվել են «Իսլամական ջիհադի» 10 ակտիվիստներ: Պաղեստինյան այդ խմբավորումը պատասխանատու է երեքշաբթի օրն իսրայելական Նեթանիա քաղաքում իրականացված անձնասպանական ահաբեկչության համար, որի հետեւանքով զոհվեցին 4 կանայք:

Այդ միջադեպից հետո Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնը կառավարության արտահերթ նիստում հայտարարեց, որ ինքը մտադիր է բոլոր միջոցներով «չեզոքացնել» հիշյալ խմբավորման ամբողջ ղեկավարությանը:

Լոնդոնի պայթյունների կազմակերպիչը հայտնի է

Մեծ Բրիտանիայի ոստիկանությունը հայտնաբերել է Լոնդոնի մետրոյի 3 կայարաններում եւ ավտոբուսներից մեկում հուլիսի 7-ին պայթյուններ կազմակերպած անձնավորությանը: Նրա անունը չի հրապարակվում: Սակայն «Թայմս» թերթը նշում է, որ ահաբեկչությունների կազմակերպիչը 30 տարեկան է, ծնվել է Մեծ Բրիտանիայում, պակիստանցիների ընտանիքում:

Ոստիկանությունը կարծում է, որ նա հունիսին նավով ժամանել է Մեծ Բրիտանիա, որտեղից հեռացել է ահաբեկչությունների նախօրեին: Հատուկ ծառայությունների տվյալներով, այդ մարդը կապված է «Ալ Ղաիդայի» ամերիկյան բջիջներից մեկի հետ եւ անցյալում մասնակցել է այլ ահաբեկչությունների: Պայթյունների նախօրեին նա Լիդս քաղաքում հանդիպել է 4 ահաբեկիչների հետ, նրանց ցույց տվել պայթեցումների վայրերը եւ սովորեցրել ուսապարկերում դրված պայթուցիկ սարքերը միաժամանակ գործի դնելու եղանակը:

Երեկ **«Ազգը»** տեղեկացրեց, որ 4 ահաբեկիչները բրիտանահպատակ պակիստանցիներ են: Ոստիկանությունը փնտրում է պայթուցիկ սարքերը պատրաստած անձնավորությանը: Չի բացառվում, որ ահաբեկչական կազմակերպության անդամների թիվն ավելի մեծ լինի: Շարունակվում են Լուտոնի երկաթուղային կայարանում հուլիսի 7-ի առավոտյան 4 ահաբեկիչների հետ զրուցած անձնավորության որոնումները:

Դ. Ք.

Գեղեցիկի համար կռիվ մտած մտրակահարը եւ խինդը

Զգուշությամբ կարդացի «Լեւոնը» նորատիպ գիրքը, որն ըստ էության հուշերի գիրք է, հուշագրություն, թեեւ տիտղոսային թերթին նշված է, որ «սույն ժողովածուն պարունակում է գնահատանքի ու հրաժեշտի խոսքեր, գրախոսականներ, հուշեր եւ այլ նյութեր»: Հուշագրությունները ընդհանրապես մի սայթաքուն եզր ունեն. կարդում ես, կարդում, փորձում տեսնել, թե ինչպիսին է եղել մարդը, որի մասին հուշ են գրում եւ լիովին ճանաչում ես... հուշագրողին, իմանում նրա կենսագրության բոլոր ժամանակները, իմանում նրա՝ այս հուշագրության հեղինակի պապի, տատի, հորեղբոր, մորաքրոջ, զոքանչի ու թոռների մասին: Եվ եթե սա՝ այս հուշագրողն ի վերջո հիշում է, որ պետք է պատմի նրա մասին, ում մասին խնդրել են հուշ գրել, իր գրվածքի մի տեղում (ընդհանրապես՝ վերջին պարբերությունում) գրում է, որ նրան մի անգամ տեսել է դիմացի մայթով անցնելիս: Ահա, սա է գայթակղությունը: Եվ հուշագիրը դառնում է անհամար մի բան:

Եվ երկրորդ պարագան էլ կա. ոչ մեկը չի հրաժարվում որեւէ մեկի մասին հուշագրություն թողնելուց, թեեւ դրա համար ոչ երրորդ «ճ» դասարանի կրթություն ունի, ոչ հատկապես՝ բարոյական իրավունք: Այսքանն ասենք եւ անցնենք թատերագետ, գրականագետ, հրապարակախոս, գիտության հիմնադիր, ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի երկարամյա տնօրեն, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, ակադեմիկոս Լեւոն Հախվերդյանի մասին գրքին:

Ով որ փոքրիշատե ծանոթ է XX դարի երկրորդ կեսի հայ գրականագիտության եւ թատերագիտության՝ առանց վարանելու կարող է ասել, որ մեր հոգեւոր լիության այդ ժամանակներում Լեւոն Հախվերդյանը հայ գրականության ու թատրոնի եւ խինդն էր, եւ մտրակահարը: Նրա սիրտը ցավում էր ամեն ինչի եւ ամեն մեկի համար: Եթե գրում էր որեւէ մեկի կամ ինչ-որ բանի մասին՝ գրում էր մեծ ոգեւորությամբ ու անկեղծ: Իսկ եթե չէր գրում՝ իր այս չգրելն էլ գրել էր նշանակում:

Հետաքրքրական է Սոս Սարգսյանի հուշագրությունը: Լեւոն Հախվերդյանը բարձր էր գնահատում Սոս Սարգսյանի արվեստը, բայց անխնա էր նաեւ նրա նկատմամբ: Ինչե՜ր չի քաշել Սոս Սարգսյանը Լեւոն Հախվերդյանի ձեռից, հատկապես «Ձոն արքայի» բեմադրությունից հետո: Հացկենկաս-հացկատակ մարդիկ ռա-ռայի տված իրար պահում են, իրար մեծարում, թերությունները կոծկում, իրար առաջ են խաղում, գետնի հետ գառն են ուտում, տիրոջ հետ հավար կանչում... Բայց, դե, Սոս Սարգսյանը լավ գիտե, որ Լեւոն Հախվերդյանը սիրում էր ասել՝ «Պլատոնն իմ ընկերն է, բայց ճշմարտությունը թանկ է»:

Սոս Սարգսյանի հուշագրությունում այսպիսի բան կա նաեւ. «Վերջերս մի բան գրեցիր՝ «Զրույցներ լեզվի մասին» են գրքույկը: Այ Լեւոն ջան, քո ինչի՞ն էր պետք. մարդ էլ էդքան դաժան լինի: Ախր, խեղճ դերասանները կարդացին ու տեսան, որ լեզվի հարցում բացարձակ տգետ են: Էս ո՞ւր ես մեզ մերկացնում... Փառք Աստծո, քչերն են կարդացել, ոնց որ տեսնում եմ, թե չէ հիմա համաճարակ էր հայոց թատրոններում. իրենց անգրագիտությունը

տեսնելով՝ անտեղից թողնելու էին բեմերը, գնալու էին, դառնային՝ որը բեմի բանվոր, որը խոզարած, որը ջութակահար...»:

Սոս Սարգսյանի ասածին ավելացնենք, որ այսպես պիտի լինեին նաեւ շատ ու շատ «գրողների» պարագայում: Բայց, ինչպես Սոս Սարգսյանն է ասում՝ «քչերն են կարդացել»... Ու մինչեւ հիմա շատ ու շատ խոզարածներ ու ջութակահարներ շարունակում են գրել՝ որը թատերախոսություն, որը վեպ ու վիպակ, որը գոնե թերթի հոդված: Ու ազատ են, մտածում են, որ Լեւոն Հախվերդյանը չկա (հազա՜ր ափսոս), ուրեմն կարող են կորեկի դաշտում աճած ձմերուկի ծառի վրա տակառ երգեցնել: Հա, ինքը չկա, տո, խոզարածներ ու ջութակահարներ, բայց իր գրերը կան, չէ՞, «Զրույցներ լեզվի մասին» այբբենարանը կա, չէ՞:

Ժիրայր Անանյանը հուշագրում է, որ Լեւոն Հախվերդյանին Աստված առաքել է այն բանի համար, որ աշխարհ գար ու կռիվ տար գեղեցիկի համար, «որ գեղեցիկը ոտքի տակ չտան դրա զգացողությունը չունեցողները, որ ծաղկից ցախավել չսարքեն «դռնապանները»: Մեր մշակույթի «ամեն մի սանտիմետրի» համար կռիվ էր տալիս ու խփում էր, դաղում միջակությունն ու միջակներին:

1981 թ. նոյեմբերի 30-ին «Նայիրի» թերթում Անդրանիկ Ծառուկյանը Լեւոն Հախվերդյանի մասին գրում է. «...Անտերսընի հեքիաթին մանուկը միայն Լեւոնը եղաւ «Իշխանը մերկ է» պոռացող, եւ թշնամիներ շահեցաւ: Բայց ճշմարտութեան սիրոյն թշնամիներ շահիլը բարձրագոյն պատուանիշը չէ՞ արդէն, որ երբեւիցէ գրող մը կրնայ պարգեւել ինքն իրեն...»:

Լեւոն Հախվերդյանի «Թումանյանի աշխարհը» գիրքը կարդալուց հետո Հրանտ Մաթեւոսյանը 1967-ին գրել է. «Գրականագետ Լեւոն Հախվերդյանը մեզ համար գրել է մենագրություններից դժվարագույնը. Թումանյանը մեր մանկությունն է, իսկ մանկության տարիներին սովորած բառերը չեն ստուգաբանվում: Հախվերդյանն ահա ստուգաբանել է հայացքի ու ընկալման զարմանալի թարմությամբ: Հախվերդյանի գիրքը կարդալուց հետո Թումանյանի տողերը, վաղուց ծանոթ տողերը դարձյալ դիմավորում են՝ ինչպես առաջին ընթերցման ժամանակ, եւ նրանց միջով առաջանում ես դժվարությամբ»:

Այո, իհարկե, մեր առաջանալը պիտի դժվար լիներ, որովհետեւ Լեւոն Հախվերդյանը մեզ փորձում է հասցնել գեղեցիկի աշխարհը, այնտեղ, ուր մանր կրքերն ու հավակնոտությունները տեղ չունեն: Մեծերն են այնտեղ եւ հզոր գեղեցկությունը:

Լեւոն Հախվերդյանն իրեն ճանաչողների շրջանում միշտ էլ մեծ հարգանք է վայելել, որովհետեւ մեծագույն պատասխանատվությամբ է վերաբերվել խոսքին: Հատկապես գրավոր խոսքին:

«Յուրաքանչյուր թերթ ու խմբագիր կերազեր Լեւոն Հախվերդյանի նման հեղինակ, աշխատակից ունենալ, գրում է «Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը: Առաջին՝ նա շարունակ հոդվածներ չի թխում, գրում է՝ երբ ասելիք ունի, ավելի շուտ՝ երբ ասելիքն այլեւս չի կարող պահել ներսում: Երկրորդ՝ նա չի գրում չիմացած բաների մասին, թեեւ 75 տարեկանում անգամ հետամուտ է նորությունների, հետեւաբար՝ շատ բան գիտե, եւ հիմնավոր կերպով: Երրորդ՝ հավակնոտ չէ, թեեւ կրում է ակադեմիկոսի, դոկտորի, պրոֆեսորի կոչումներ, արվեստի ինստիտուտի տնօրեն է, եւ արդարեւ: Հոդվածների տակ չի ցուցադրում այդ տիտղոսները: Նրան երբեք չի թվում, որ իր խոսքն Աստծո պատգամն է՝ անջնջելի եւ անհերքելի, ինչպես շատ ակադեմիկոսներ, նույնիսկ գիտությունների նորելուկ թեկնածուներ...»:

Հրանտ Մաթեւոսյանի առիթով արդեն ասել եմ, հիմա էլ կրկնեմ. հուշեր գրելիս մեր բնությունն ու մեր վարքն ենք ներկայացնում նախ եւ առաջ: Եվ ինչքան խելացի ենք խոսում մեծի մասին, այնքան արժանի ենք մեծարանքի: «Լեւոնը» գիրքն ասվածի եւս մեկ ապացույցն է:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Բանաստեղծական նախազգացում թե՞ ճակատագիր

Լեոնարդո Ալիշան

Լեոնարդո Ալիշանի «Պարել ոսպնյակի՝ փշրված ապակիների վրա» առաջին ժողովածուն հրատարակվեց 1991 թ. Նյու Յորքում, երկրորդը՝ 2000-ին «Ցողակաթիլի միջով»-ն էր: Եթե առաջինն ինքնակենսագրական պատում է իր տան, մանկության ու մեծ մոր վերհուշերով, բանաստեղծական նուրբ, հաճախ վիպավոր զգայնություններով, ապա երկրորդում դրանք ընդգծուն ու ավելի շոշափելի են դառնում՝ առանձնության ու հուսահատության տրամադրություններով: Իր անդրանիկ ժողովածուի «Երկվորյակներ 1» բանաստեղծության մեջ գրում է. **«Դժոխք երկնային /Դու չես կարող համեմատվել կրակին (այն կրակին /որ բռնկեց իմ տունը աւեր»**: Նման պատկերները կրկնվում են նաեւ նրա մի շարք ուրիշ ստեղծագործություններում, հրդեհի մետաֆորը որոշակիորեն ձեւավորում է նրա գեղարվեստական աշխարհը: Ենթագիտակցության մեջ ապրող մտաձեւերը բանաստեղծական պատկերային նախազգացումներ են դառնում, սակայն մի ուրիշ անգամ արդեն, ավա՜ղ, իր կյանքի իրական վախճանի: Թերեւս ենթագիտակցականի շերտերից իր բանաստեղծություն թափանցող այս «հրդեհները» նաեւ ընտանեկան ավանդույթներով պայմանավորված վիճակներ են, հետմահու հրկիզումը նաեւ իր ցանկությունն է եղել: Սակայն մահից հետո, ոչ թե մահ՝ հրդեհից: Գուցե թե սեւեռուն մի միտք է, որ բանաստեղծական երեւույթն էությանը բախվելով, ցավոք, իրականացել է Գլենդեյլի Փանորոմա փողոցի 7274 իր բնակարանում 2005 թ. հունվարի 10-ին, 54 տարեկանում, երբ Լեոնարդոն իր ստեղծագործությունների հետ դարձավ հրո ճարակ... Փրկվեցին միայն բարեկամներին ու ընկերներին վստահված ձեռագրերը:

Լեոնարդո Ալիշանի բանաստեղծությունները ներքին խոր բախումների, կուտակված ցավերի արտահայտություններ են: Ներանձնացյալ հոգու զրույց աշխարհի առարկաների, մարդու մարմնի ու նրա առանձին մասերի հետ արտակարգ ինքնատիպ ու հուզական, հոգեկան աշխարհի անձուկից աշխարհին մերթ մոտեցող, մերթ հեռացող տրամադրություններ. ծխախոտի գլանակ, հեռախոսասյուներ, ձկներ, առյուծներ («Ազատում», «Կենսա-մտահերձում»): Նրա վերջին բանաստեղծություններում կյանքի քաղաքացիական տրոփն ավելի զգալի է դառնում. **«Նրանք տեղադրել են մահը մոր արգանդում, կեղծ ձեռք ու ոտքերը երկնառաքվում են ուտելիքի հետ: Նրանք մի ական են տեղադրել /Աստծո բարձի եւ իր աղավնիների երազի տակ** («Հոգնած մտքեր»):

Աշխարհից օտարվելու ներքին վիճակները խորացնում են հոգու մենակության դրաման, բանաստեղծական պատկերին խորապես հուզականություն հաղորդում.

Ձյունը դիզվում է ձյունի վրա /Մեկը չի ժպտում, բացի ձնե մարդը:

Լեոնարդո Ալիշանը շուրջ 20 տարի Յուտայի համալսարանում դասավանդումը թողնելուց հետո նվիրվեց ստեղծագործական կյանքին, գրեց արձակ էջեր, կարճ պատմվածքներ, հոդվածներ, թատերգություն, որոնք հրատարակվեցին ամերիկյան եւ միջազգային գրական պարբերականներում: Նրա ստեղծագործությունների լեզուն պարսկերենն ու անգլերենն էր. ծագումով նա Իրանից էր եւ իր գրական արտադրանքը կրում է թե հայկական, թե պարսկական բանաստեղծության դրոշմը, արեւմտյան ժամանակակից քերթողական արվեստին բնորոշ ոճով եւ մտածողությամբ: «Հոգնած մտքեր» բանաստեղծությունը հրատարակվել է «Burning Bush Publications»-ի կողմից եւ շահել 2003-ի People Before Profits Poetry Priz-ի առաջին մրցանակը:

Իսկ այն մնացած գործերը, որ գտնվում էին թիվ 7274 բնակարանում, անդարձ գնացին իրենց տարաբախտ հեղինակի հետ... Պահպանվածները 6 անտիպ հատորյակներ են կազմում:

Մ. ԲԱԳՈՅԱՆ

Մակեդոնիայի թատրոնը հյուր է Երեւանում

Մակեդոնիայի Յորդան Ձինոտ թատրոնի հետ պատանի հանդիսատեսի թատրոնի բարեկամությունը սկիզբ է առել երեք տարի առաջ, երբ Կերչում կայացած անտիկ թատրոնների փառատոնին հրավիրված էր նաեւ ՊՀԹ-ի գեղարվեստական ղեկավար եւ տնօրեն Հակոբ Ղազանչյանի գլխավորած պատվիրակությունը: Հենց այնտեղ էլ առաջարկ եղավ 5-րդ դարում կառուցված Ստոբիի ամֆիթատրոնում բեմադրել փառատոնին ներկայացված Արիստոֆանի «Ամպեր» բեմադրությունը, որն, ի դեպ, շահել էր Գրան պրի մրցանակը: Մեր զրույցի ժամանակ Հակոբ Ղազանչյանը խոստովանեց, որ հրավերը շատ հրապուրել էր իրեն. «Թատրոնների ակունքում բեմադրել պիեսը, որը հասակակից է հենց այդ ամֆիթատրոնին, եւ ով գիտե, գուցե ժամանակին այդ պիեսը խաղացվել է հենց Ստոբիի ամֆիթատրոնում...»:

Հաջորդ տարի Ստոբիի փառատոնից մրցանակով վերադառնալուց հետո կրկին հրավեր է ստանում բեմադրելու: Անցած տարի առաջարկվում է բեմադրել այդ գործը մակեդոներեն: Հ. Ղազանչյանը կրկին հրավիրվել է Ստոբիի թատրոն անտիկ շրջանի գործ բեմադրելու. «Ես զգում եմ, որ դա քայլ է դեպի ակունքներ եւ լուրջ ուղղություն է թատերական շարժման մեջ: Երբ ես մենակ կանգնած այդ ամֆիթատրոնում՝ լուռ լսում էի իմ ականջին հասնող այնպիսի ձայներ, ձիերի դոփյուն, անկեղծ եմ ասում, առանց չափազանցնելու, կարծես ես այդ ամենը տեսնում ու լսում էի ու երբեք չէի հոգնում մինչեւ գիշերվա 2-3-ը աշխատելով: Այդ ամֆիթատրոնն ինչ-որ գերբնական ուժ էր ինձ տալիս»:

Հաջորդ՝ երրորդ գործը, որ կբեմադրի Հակոբ Ղազանչյանը Մակեդոնիայում, ռուս ժամանակակից մտածողներից մեկի՝ Էդ. Ռադզինսկու «Ներոնի եւ Սենեկայի ժամանակների թատրոնը» պիեսն է: Այն հարցին, թե «ժամանակակից ոճո՞վ է ցանկանում բեմադրել», պրն Ղազանչյանը պատասխանեց. «Ես ինչպես որ զգում եմ, այնպես էլ բեմադրում եմ: Ի դեպ, ասեմ, թե ովքեր հասուն նստում ու մտածում են ինչպես անեն, տապալվում են, իսկ ինձ մոտ, բարեբախտաբար, այդ պիժոնության շրջանն անցել է: Չեմ թաքցնում, որ նման շրջան ունեցել եմ... ու ժամանակի ընթացքում ինձ անհանգստացնող ինչուների պատասխանը գտել եմ...»:

Մակեդոնիայի Յորդան Ձինոտ թատրոնը (տնօրեն եւ գեղ. ղեկավար՝ Մլադեն Կրստեւսկի) իր երկօրյա հյուրախաղերի ընթացքում հայ հանդիսատեսի դատին կներկայացնի Կոլե Անգիլովսկու «Սրիպ Շեքպիր» եւ Վասիլ Զաֆիրչեւի «Դաշնակահարը» ներկայացումները: Հյուրախաղերը բացվեցին Կ. Խոդիկյանի «Երկրորդ կտակ» ներկայացմամբ, որի ավարտին զրուցեցի պիեսի հեղինակի հետ՝ պարզելու, թե ի՞նչ է զգում, երբ իր գործն արդեն երկրորդ անգամ բեմադրվում է օտար լեզուներով: «Հետաքրքրական զգացողություն ունեմ: Օրինակ, անցած տարի երկու քույրերի դերերը խաղում էին ամերիկացի Էլիզաբեթ Հեսսը եւ գերմանացի Բեատե Էհլերսը, որոնք բոլորովին ուրիշ էներգետիկա էին բեմ բերել եւ այլ զգայական դաշտ էր ստեղծվել: Իսկ այս խաղին, մակեդոնացի դերասանների մասնակցությամբ՝ Վեսնա Դիմիտրովսկան, Վիկտորյա Տերզինան եւ մակեդոնահայ Գոռ Կարապետյանը նոր գույն բերեցին, ու ես նորովի տեսա իմ պիեսը»:

ՄԱՐԻՆԵՏ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Գեդիկյանը նոր ֆիլմ է նկարում Հայաստանում

Երեւան ժամանած ֆրանսահայ կինոռեժիսոր Ռոբեր Գեդիկյանը երկու նպատակ ունի՝ 2004-ին նկարահանված «Մարսյան դաշտում զբոսնողը» ֆիլմի ներկայացումը «Ոսկե ծիրան» փառատոնին եւ նոր ֆիլմի նկարահանումը: Երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ կինոռեժիսորը ներկայացրեց իր նոր ֆիլմի մանրամասները, որի նկարահանումները կսկսվեն հաջորդ հինգշաբթի: Մինչ ասուլիսը ՀՀ նախագահն ընդունել էր Ռոբեր Գեդիկյանին, Ատոմ Էգոյանին եւ Աբբաս Քիառոստամիին: «Շատ ժպտերես էր նախագահը, երեւում էր, որ մտածում է հայ կինոյի եւ դրա շուկայի զարգացման մասին», ասաց Գեդիկյանը: Ռոբեր Գեդիկյանի, կինոփառատոնին ներկայացված այլ ռեժիսորների մասին ընթերցեք «Ազգի» վաղվա համարում:

Թ. Մ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

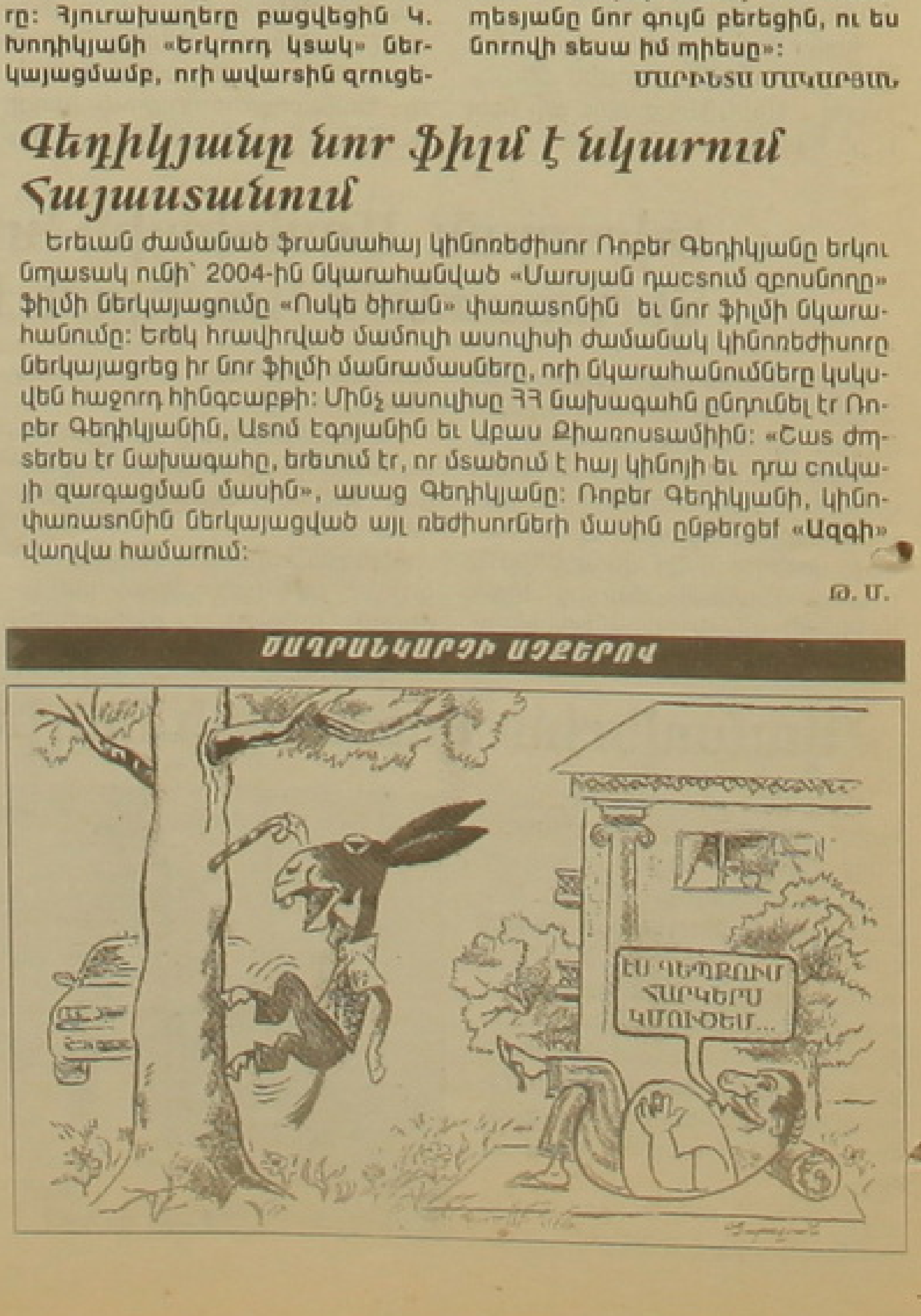

Ուշացած դոռթկում

Այս էլ որ տարին եվրոպական գավաթների մեկնարկը հայ ֆուտբոլասերներին հիասթափություն է պատճառում: Երկրի չեմպիոն «Փյունիկից» հետո իր անդրանիկ խաղում, այն էլ սեփական հարկի տակ պարտություն կրեց նաեւ առաջնության բրոնզե մրցանակակիր «Բանանցը»: Հաշվետու խաղում «Բանանցի» կազմում խաղադաշտ էին դուրս եկել երեք լեգեոներներ: Սերգեյ Սեկուն կատարում էր ազատ պաշտպանի պարտականությունը, կիսապաշտպանությունում հանդես էր գալիս Յուրի Դուդնիկը, իսկ առջեւի գծում՝ Դմիտրի Գուսիլյան: Առաջ անցնելով նշենք, որ մարզիչների այս քայլն իրեն ոչնչով չարդարացրեց: Եվ դա բնական է, քանի որ վերջին պահին թիմ հրավիրված օտարերկրացի ֆուտբոլիստների համար հեշտ չէր կարճ ժամանակահատվածում համագործակցություն հաստատել նոր խաղընկերների հետ: Իսկ ինչ վերաբերում է «Բանանցի» տեղացի ֆուտբոլիստներին, ապա նրանք էլ չկարողացան խաղալ այնպես ինչպես հարկն է դրսեւորել: Արդյունքում թիմը մեկնարկում պարտություն կրեց եւ կարելի է վստահորեն ասել, որ դուրս մնաց հետագա պայքարից:

Ցավն այն է, որ «Բանանցը» պարտվեց իրեն ոչնչով չգերազանցող մրցակցին: Ակնհայտորեն զգացվում էր, որ վրաց ֆուտբոլիստները, որոնց մոտ դեռեւս նախապատրաստական շրջանն է ընթանում, լավ մարզավիճակում չեն: Սակայն, չնայած դրան, նրանք կարողացան արդեն երկրորդ խաղակեսի սկզբնամասում վճռել հանդիպման ելքը:

Այս խաղում «Բանանցի» ֆուտբոլիստների մոտ գրեթե ոչինչ չէր ստացվում: Հարձակման գծում պակասում էր սրությունը, ստեղծագործական միտքը: Իսկ պաշտպանությունում հաճախակի սխալներ էին թույլ տրվում, ինչի հետեւանքով էլ գնդակները հայտնվեցին «Բանանցի» դարպասում: «Լոկոմոտիվը» կարող էր խաղը շահել խոշոր հաշվով: Սակայն վրաց ֆուտբոլիստները երեւի թե երկրորդ խաղակեսի սկզբին գործն արդեն ավարտված համարեցին՝ հանգստանալով ձեռք բերածով: Իսկ «Բանանցը» կարողացավ օգտվել

«Բանանց» Հայաստան-«Լոկոմոտիվ» Թբ. Վրաստան՝ 2-3 (0-1)
14 հուլիսի, Երեւան, «Հանրապետական» մարզադաշտ:

Մրցավար՝ Յանոշ Մեցիբիրո (Հունգարիա):

«Բանանց»- Մանուչարի Իվարդավա, Հովհաննես Գրիգորյան, Աշոտ Գրիգորյան (Արա Խաչատրյան, 59), Կարեն Սիմոնյան, Սերգեյ Սեկու, Արա Կարապետյան, Յուրի Դուդնիկ, Ռոմեո Ջենեբյան (Աղվան Հայրապետյան, 54), Արամ Հակոբյան, Սամվել Մելքոնյան, Դմիտրի Գուսիլա (Տիգրան Ղարաբաղցյան, 52):

«Լոկոմոտիվ»- Բեկա Շեկրիլաձե, Ռոին Օնիանի, Գեորգի Օնիանի, Միխայիլ Մակվիլաձե, Գեորգի Սեպուրիձե, Լաշա Կեբաձե, Գեորգի Կակելիշվիլի, Իսլոմ Ինոմով, Գեորգի Ալավերդաշվիլի (Գեորգի Դիփիանի, 84), Թեյմուրազ Պուտուկիա (Դաչի Պոպկաձե, 66), Դավիթ Շիրաձե (Գեորգի Ցիվաձե, 71):

Գոլերը՝ Ալավերդաշվիլի (41), Կեբաձե (47), Գ. Օնիանի (53՝ 11 մ), Հակոբյան (82), Ղարաբաղցյան (89):

Զգուշացվեցին՝ Ռ. Օնիանին եւ Մելքոնյանը:

մրցակցի ժամանակավոր հանգստությունից եւ խաղավերջում կազմակերպած մի քանի սրընթաց գրոհների շնորհիվ կրճատեց հաշվի տարբերությունը: Սակայն դա ուշացած դոռթկում էր: Ընդհանուր առմամբ թիմի խաղից տպավորությունը շատ տխուր էր եւ պարտությունն էլ՝ օրինաչափ:

Զարմանք է պատճառում «Բանանց» ակումբի ղեկավարության որդեգրած ֆուտբոլային քաղաքականությունը: Ամեն տարի եվրոգավաթների նախապատրաստվելիս թիմի ղեկավարությունը նշում է, որ հիմնական շեշտը դնելու է լեգեոներների վրա, սակայն հերթական անհաջողությունից հետո հայտարարում, որ հարկ է ապավինել սեփական երիտասարդ կադրերին: Ընթացիկ մրցաշրջանի սկզբում էլ թիմ հրավիրվեցին մի խումբ լեգեոներներ, որոնք իրենց այնքան էլ վատ չէին դրսեւորում, սակայն մրցաշրջանի կեսին նրանցից շատերից հրաժարվեցին եւ կրկին հայտարարվեց, որ հիմնական շեշտը դրվելու է տեղի երիտասարդ կադրերի վրա: Բայց վերջին պահին կրկին քաղաքականությունը փոխվեց եւ շատ կարճ կարգով եվրոգավաթների շեմին թիմ հրավիրվեցին լեգեոներներ: Նման մոտեցումով, իհարկե, դժվար է հաջողություն ակնկալել:

Աղասուն քաղաքականությունը չի հրապուրում

Ամերիկացի թենիսիստ Անդրե Աղասին հրաժարվել է քաղաքական գործունեությամբ զբաղվելու առաջարկից, որով նրան էր դիմել նախկին քաղաքական գործիչ Ջիլ Էյսները: Նա առաջարկել էր Աղասուն իր թեկնածությունն առաջադրել ԱՄՆ-ի կոնգրեսում Նեւադա նահանգից: Էյսների կարծիքով, Աղասու թեկնածությունն իդեալական է քաղաքականությամբ զբաղվելու համար, քանի որ Անդրեն հանրահայտ է, մեծ հեղինակություն է վայելում զբաղվելով նաեւ բարեգործությամբ: Աղասին առաջարկի առնչությամբ նշել է, որ շոյված է իր հանդեպ եղած վերաբերմունքից, սակայն չի պատրաստվում քաղաքականությամբ

զբաղվել: Աղասին մտադիր է շարունակել ելույթները մեծ թենիսում, ինչպես նաեւ զբաղվել ընտանիքով ու բարեգործական հիմնադրամով:

35-ամյա Աղասին ներկայումս թենիսիստների դասակարգման աղյուսակում 15-րդ տեղում է: Թենիսիստի 19-ամյա գործունեության ընթացքում նա հաղթող է ճանաչվել 59 մրցաշարում, այդ թվում՝ «Մեծ սաղավարտի» մրցանակի շարքին դասվող մրցումներում: Չորս անգամ Անդրեն լավագույնն է ճանաչվել Ավստրալիայի բաց առաջնությունում (1995, 2000, 2001, 2003 թթ.), մեկական անգամ էլ արժանացել է Ուիմբլդոնի (1992 թ.) եւ «Ռոլան Գարոսի» (1999 թ.) չեմպիոնի տիտղոսին: 1996 թ. Աղասին Ատլանտայի օլիմպիադայում նվաճել է ոսկե մեդալ:

Լոկաուտը վերջապես ավարտվում է

Հոկեյի ազգային լիգայում հայտարարված լոկաուտը, որի հետեւանքով 2004/05 թթ. մրցաշրջանը չկայացավ, վերջապես ավարտվում է: Հոկեյի ազգային լիգան (ՀԱԼ) եւ խաղացողների արհմիությունը համատեղ հայտարարել են, որ Նյու Յորքում գրեթե 24 ժամ տեւած բանակցությունների արդյունքում համաձայնություն է ձեռք բերվել կողմերի միջեւ 6-ամյա պայմանագրի ստորագրման հարցում: Հնարավոր է, որ այն ստորագրվի հուլիսի 21-ին: Թեեւ պայմանագրի կետերն առայժմ գաղտնի են պահվում, սակայն լրագրողներին որոշ մանրամասներ հաջողվել է դարձնել: Հիմնական հարցն աշխատավարձերի կրճատումն է: Ըստ պայմանագրի, ներկայումս գործող բոլոր պայմանագրերում հոկեյիստների աշխատավարձերը կկրճատվեն 24 տոկոսով: Սահմանվել է հոկեյիստների աշխատավարձի առավելագույն չափը, որը ՀԱԼ-ի եւ խաղացողների արհմիության միջեւ ծագած վեճի առանցքն էր: Այժմ տարեկան աշխատավարձը չի կարող գերազանցել 39 մլն դոլարը: Իսկ յուրաքանչյուր թիմի ամսական ընդհանուր աշխատավարձի նվազագույն չափը 21,5 մլն դոլար է: Հոկեյիստներից ոչ մեկի աշխատավարձը չպետք է գերազանցի թիմի խաղացողների ընդհանուր աշխատավարձի 20 տոկոսը:

Հիշեցնենք, որ ՀԱԼ-ի եւ խաղացողների արհմիության միջեւ ծագած կոնֆլիկտի հետեւանքով լոկաուտ էր հայտարարվել 2004 թ. սեպտեմբերի 15-ին: Դրանից հետո կողմերը բազմիցս փորձել էին համաձայնության գալ, սակայն չէր հաջողվել: Այս տարվա փետրվարի 16-ին ՀԱԼ-ի կոմիսար Հերի Բեթմենն առաջնությունը չեղյալ էր հայտարարել, ինչը մինչ այդ երբեք չէր պատահել Հյուսիսային Ամերիկայի պրոֆեսիոնալ սպորտի պատմությունում: Լոկաուտի հետեւանքով 1919 թ. հետո առաջին անգամ չանցկացվեց Սթենլիի գավաթի խաղարկությունը: Այն ժամանակ խաղերը չեղյալ էին համարվել գրիպի համաճարակի պատճառով:

«Փյունիկն» ապավինել էր սեփական ուժերին

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, չեմպիոնների լիգայի ուրակավորման առաջին փուլի մեկնարկային խաղում Երեւանի «Փյունիկը» Վալկեակոսկիում 0-1 հաշվով զիջել է «Հակային»: Թեեւ չեմպիոնների լիգայի խաղարկությունում թիմի կազմն ուժեղացնելու նպատակով «Փյունիկը» հրավիրել էր չորս լեգեոներների, սակայն նրանցից եւ ոչ մեկը նույնիսկ հայտավորված չի եղել խաղին: Փաստորեն, ՀՀ չեմպիոնը «Հակայի» հետ խաղին ապավինել է սեփական ուժերին: Թիմը հանդես է եկել հետեւյալ կազմով. Արթուր Բեժե, Արմեն Տիգրանյան (Վալերի Ալեքսանյան, 88), Ալեքսանդր Թադեւոսյան, Սարգիս Հովսեփյան, Աղվան Մկրտչյան, Արթուր Ոսկանյան, Ռոբերտ Արզումանյան, Ռաֆայել Նազարյան, Մամադաու Դիավարա (Լեւոն Փաչաջյան, 71), Տիգրան Դավթյան, Կառլ Լոմբե (Նորայր Սահակյան, 84): 23-րդ րոպեին զգուշացվել է Թադեւոսյանը: Հանդիպումը վարել է Ուկրաինայի մրցավարական բրիգադը Սերգեյ Բերեզկոյի գլխավորությամբ:

Այժմ «Փյունիկը» պետք է բոլոր ջանքերը ներդնի հուլիսի 20-ին Երեւանում կայանալիք պատասխան խաղում անպայման ռեւանշի հասնելու համար: «Փյունիկի» համար դրությունը բարդանում է նրանով, որ թիմի առանցքային երկու ֆուտբոլիստներ, դարպասապահ Արթուր Բեժեն ու կիսապաշտպան Կառլ Լոմբեն պատասխան հանդիպմանը չեն մասնակցելու: Նրանք Հայաստանի մինչեւ 19 տարեկանների պատանեկան հավաքականի կազմում մասնակցելու են հուլիսի 18-29-ը Հյուսիսային Իռլանդիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ հանդիպումներին:

Գավաթակիրը սկսեց հաղթանակով

Չեմպիոնների ներկայիս գավաթակիր «Լիվերպուլը» Ուելսի ՏՆՍ-ի նկատմամբ տոնած խոշոր հաշվով հաղթանակով (3-0) սկսեց մրցելույթները չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում: Բոլոր երեք գոլերն էլ իր օգտին գրանցեց թիմի առաջատար խաղացող Սթիվեն Ջերարդը, որը վերջերս երկարաձգել է պայմանագիրն ակումբի հետ: Կասկած չկա, որ այս հաղթանակը բավարար է «Լիվերպուլին» հաջորդ փուլի ուղեգիր նվաճելու համար:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերից հաջող հանդես եկավ Լիտվայի «Կաունասը», որը հյուրընկալվելիս 4-2 հաշվով հաղթեց Ֆարերների «Տորսհավնին»: Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Գլենտորան»-«Շելբուռն»՝ 1-2, «Նովա Գորիցա»-«Տիրանա»՝ 2-0, «Դյուդելանժ»-«Զրինսկի»՝ 0-1:

Հայ թիավարներին լուրջ ճնշումներ են սպասվում

Առաջիկա 20 օրերին հայ թիավարները մասնակցելու են աշխարհի եւ Եվրոպայի առաջնություններին: Այդ մրցաշարերը լուրջ ճնշում կլինեն մեր թիավարողների համար: Հատկապես դժվարին փորձություն է սպասում երեւանցի Մակար Սարգսյանին: Նա իր մարզիչ Վարդան Ադամյանի գլխավորությամբ նախ կմասնակցի հուլիսի 21-24-ը Ամստերդամում կայանալիք թիավարության աշխարհի երիտասարդական առաջնությանը, ապա հանդես կգա օգոստոսի 3-6-ը Գերմանիայի Բրանդենբուրգ քաղաքում կայանալիք աշխարհի պատանեկան առաջնությունում:

Հուլիսի 28-31-ը Լեհաստանի Պոզնան քաղաքում տեղի կունենա բայդարկաներով ու կանոեներով թիավարության Եվրոպայի հերթական առաջնությունը, որին Հայաստանից կմասնակցեն երեք մարզիկներ:

Ֆուտբոլի առաջնություն ռոբոտների միջեւ

Ճապոնական Օսակա քաղաքում մեկնարկում է ռոբոտների միջեւ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունը՝ «Ռոբոկապ-2005»-ը: Առաջին անգամ էլեկտրոնային ֆուտբոլիստները կմասնակցեն թիմային մրցումներին: Սա մեծ նվաճում է համարվում: Ենթադրվում է, որ արդեն 2050 թ. հնարավոր կլինի կազմակերպել աշխարհում առաջին ֆուտբոլային մրցախաղը ռոբոտների եւ ֆուտբոլիստների հավաքականների միջեւ:

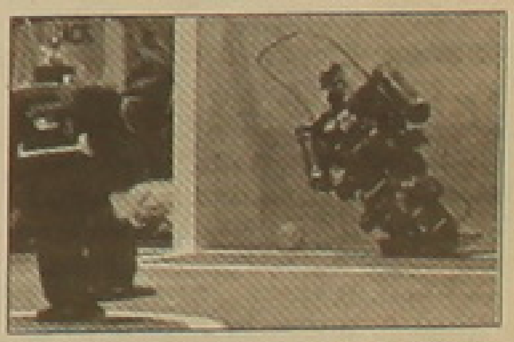

31 երկրների 333 թիմերի մասնակցությամբ առաջնությունը կանցկացվի 5 խմբով, ինչը պայմանավորված է ռոբոտների չափերով: Առաջին խմբում հանդես կգան փոքր չափսերի ռոբոտները, որոնք կխաղան 2,9x2,4 մմ դեղնավուն գնդակներով: Յուրաքանչյուր թիմում կընդգրկվի 5 ռոբոտ: Միակ սահմանափակումն այն է, որ ռոբոտի լայնությունը չպետք է գերազանցի 18 սմ-ը, բարձրությունը՝ 16 սմ-ը: Ռասի այս լիգան երիտասարդական է համարվում: Մրցումները կբաժանվեն երկու խմբի՝ մինչեւ 14 տարեկան եւ 15-19 տարեկան նախագծողների համար: Խաղը կտեւի 5 րոպե:

Վինոկուրովն առաջինը հատեց վերջնագիծը

«Տուր դը Ֆրանս» բազմօրյա հեծանվավազքի 11-րդ փուլն ավարտվեց «Թի-Մոբայլ» թիմի հեծանվորդ, ղազախստանցի Ալեքսանդր Վինոկուրովի հաղթանակով: Կուրշեւել եւ Բրիանսոն քաղաքների միջեւ ընկած 173 կմ մրցատարածությունը Վինոկուրովը հաղթահարեց 4 ժամ 47 րոպե 38 վրկ-ում: Հատկանշական է, որ Վինոկուրովն ու կոլումբիացի հեծանվորդ Սանտյագո Բոտերոն բավական առաջ էին անցել մյուս 26 մասնակիցներից, որոնք միայն 1 րոպե 15 վրկ անց հատեցին վերջնագիծը: Բոտերոն ընդամենը 1 վրկ-ով զիջեց հաղթողին: 3-րդը վերջնագիծը հատեց ֆրանսիացի Քրիստոֆ Մորոն:

Այս հաջողության շնորհիվ Ալեքսանդր Վինոկուրովն ընդհանուր հաշվարկում տեղափոխվեց 12-րդ հորիզոնական: Իսկ հեծանվավազքը շարունակում է գլխավորել Լենս Արմսթրոնգը: 2-րդ տեղում դանիացի Միխայել Ռասմուսենն է: Լավագույն եռյակը եզրափակում է ֆրանսիացի Քրիստոֆ Մորոն:

Հայաստանից երկու դատավորներ

Հուլիսի 17-31-ը Մոնրեալում կանցկացվի ջրային մարզաձեւերի աշխարհի հերթական առաջնությունը: Ջրային մարզաձեւերի աշխարհի ուժեղագույն ներկայացուցիչների հետ մրցավեճի կբռնվեն նաեւ մեր հանրապետության երկու դատավորները: Ջրացատկորդների մրցումներին կմասնակցի Լիլիթ Բալաբեկյանը, իսկ Միքայել Կոլոյանը հանդես կգա լողի ազատ ոճի մրցումներում:

էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ամառային հանգիստ՝ առաջին հայացքից մատչելի, բայց իրականում թանկ հաճույք

Հանրապետությունում հանգստյան տներում տարեցտարի ավելանում է թե՛ մեր քաղաքացիների, թե՛ դրսից ժամանածների քանակը. մի՞թե սկսել ենք լավ ապրել

Անկախ մեր ֆինանսական հնարավորություններից, բոլորս էլ սպասում ենք ամռանը՝ այս կամ այն կերպ փորձելով կազմակերպել մեր հանգիստը, փոքր-ինչ թոթափել ողջ տարվա հոգնածությունը: Եվ շատ հետաքրքրական է, թե այսօր հանրապետությունում հանգստի կազմակերպման ինչպիսի տարբերակներ կան, մոտավոր ինչ գների սահմաններում եւ բնակչության որ հատվածը կարող է իրեն նման «հաճույք» թույլ տալ՝ հաշվի առնելով մեր երկրի սոցիալական վիճակը: Այս հարցերի շուրջը զրուցեցինք մի քանի տուրիստական գործակալությունների եւ ընկերությունների հետ:

«Աերոսքար» տուրիստական ընկերության տուրիզմի մենեջեր Մարո Բզնունին ներկայացրեց այն վայրերը, որտեղ իրենք կազմակերպում են ներքին զբոսաշրջություն եւ հանգիստ: Աղվերանում, Հանքավանում, Ջերմուկում, Արզնիում, Ծաղկաձորում, Սեւանում եւ Դիլիջանում մեկ անձի համար ամենաէժան մեկօրյա հանգիստը սկսվում է 4000 դրամից՝ ներառյալ սնունդը: Իսկ որոշ, նաեւ բուժում իրականացնող վայրերում, օրինակ՝ Դիլիջանում, Արզնիում, Հանքավանում մեկօրյա հանգիստը մեկ անձի համար՝ ներառյալ բուժումը, սկսվում է 8000 դրամից: Իհարկե, տուրիզմի մենեջերը նշեց, որ կա նաեւ զեղչերի համակարգ. մինչեւ 3 տարեկան մեկ երեխայի հանգիստն անվճար է, 3-5 տարեկան 1 երեխայի համար 50 տոկոս զեղչ, եւ այդպես շարունակ: Բնական է, որ ամենաէժան համարվող այս տարբերակում չկան զվարճանքներ, խաղեր, սաունա եւ մյուս «հաճույքները», որոնք առանձին գումարներ արժեն: Ամենաէժան ասվածն էլ շատ դեպքերում հարաբերական է, քանի որ, օրինակ, Սեւանի «Հարսնաքար» հյուրանոցային համալիրում մեկ հոգու համար նախատեսված ամենաէժան սենյակն արժե 28.000 դրամ, իսկ ավելի «նորմալ» կամ թանկ համարները հասնում են 100.000 դրամի սահմանը՝ ներառյալ հանգստի մյուս միջոցներից օգտվելու հնարավորությունը: Կան նաեւ երկհոգանոց սենյակներ (Աղվերանում), որոնց մեկ օրն արժե 25.000 դրամ:

«Սպուտնիկ» տուրիզմի ավագ գործակալության ներքին տուրիզմի մենեջերի խոսքերով, վերը թվարկված բոլոր վայրերում կազմակերպվող մեկօրյա ամենամատչելի հանգիստը 1 անձի համար իրենց առաջարկի դեպքում սկսվում է 5500 դրամից՝ ներառյալ սնունդը: Մեկօրյա հանգստի գինը թանկանում է, երբ այցելուն բուժման (7500 դրամ) կամ հանքային տաք ջրի (10.000 դրամ) կարիք է ունենում:

Ծաղկաձորում բավական հայտնի «Վիարդո» հանգստի տանը չորստեղանոց տնակի ամենացածր արժեքը 27.000 դրամ է, վեցտեղանոց տնակը՝ 55.000 դրամ՝ երկու դեպքում էլ գումարած 3000 դրամ սննդի համար: Այստեղ էլ մյուս զվարճալիքներն առանձին գումարներ արժեն:

Հանգստի կազմակերպման այս բոլոր ընկերությունների ներկայացուցիչները նշեցին, որ ամռան շրջանը իր թեժ ընթացքի մեջ է լինում հուլիսի 15-ից եւ նախորդ տարիների համեմատ այս տարի, հուլիսի 10-ի տվյալներով, հանգստացողների քանակը քիչ է, թեեւ, ներկայացուցիչների կարծիքով, մինչեւ սեպտեմբեր կավելանա:

Փաստորեն, 4-5 հազար դրամից սկսած մեկօրյա հանգիստը, որը կրկին շատերին մատչելի չէ, պարզ է, որ բավական ծախսատար է լինելու, քանի որ հանգստի մեկնողները տեղում ստիպված են լինում շատ ավելին ծախսել, քան նախատեսել էին. ինչպես չվայելենք բիլիարդի, մերսման եւ լիարժեք հանգստի մյուս հաճույքները: Չմոռանանք նշել, որ հանգստի մեկնողները պետք է հաշվի առնեն նաեւ ճանապարհածախսը, որը բնականաբար չի ընդգրկվում գործակալության ներկայացրած գումարի մեջ:

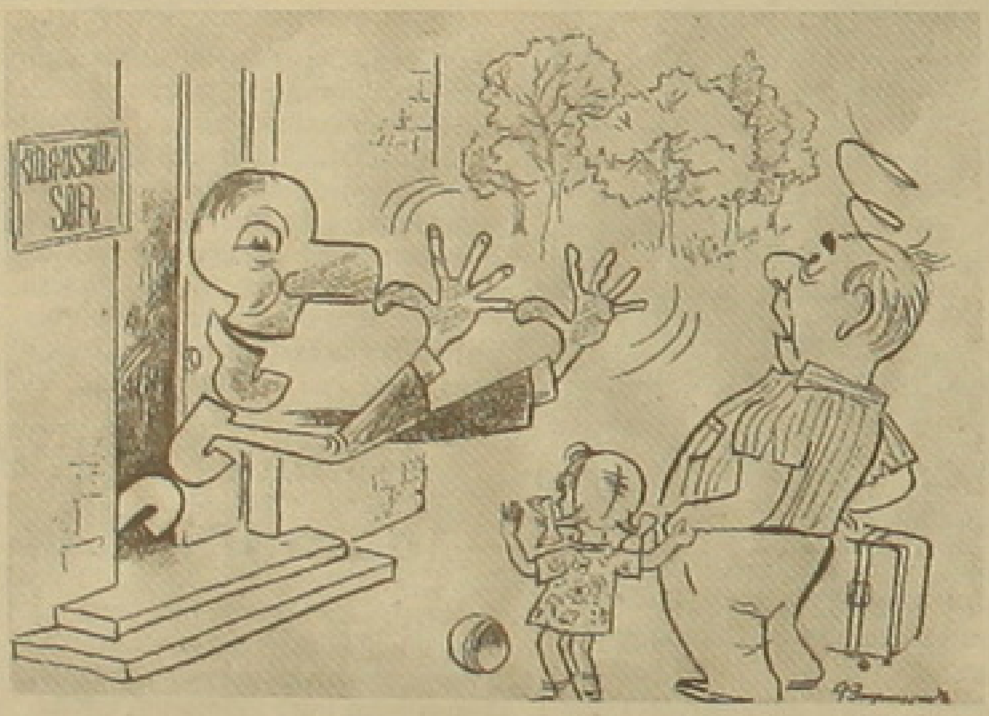

Այլ կերպ ասած, հաճախ հանրապետության սահմաններում կազմակերպված անգամ ամենաէժան թվացող հանգիստն այնքան գումար է կազմում, որ շատերը նախընտրում են երկրից դուրս հանգստանալ: «Աերոսքար» ընկերության տուրիզմի մենեջերը նշեց, որ շատերը մոտ 100.000 դրամով ցանկանում են մեկնել Բաթում: Իսկ մի այլ դեպքում էլ կարծիք հնչեց, թե մեզ մոտ, օրինակ, Ջերմուկում, գներն այնքան թանկ են, որ այնտեղ հանգստանալը ավելի հասանելի է օտարերկրացիներին:

Հանգիստ կամ ավելի շուտ մի քանի օրով զբոսաշրջություն է կազմակերպում **«Սաթի»** ՓԲԸ-ն: Օրինակ, ընկերությունն առաջարկում է մեկօրյա շրջագայություն Խոր Վիրապ, Գառնի-Գեղարդ, Նորավանք եւ հանրապետության այլ վայրեր՝ 12.000 դրամով, ներառյալ մեկանգամյա սնունդն ու որոշ վայրերի մուտքավճարները: Ընկերությունը կազմակերպում է նաեւ երեք-չորսօրյա շրջագայություններ, իսկ կոլեկտիվ հայտերի դեպքում կիրառում է զեղչերի համակարգ: Օրինակ, 10 հոգանոց խմբի մեկօրյա շրջագայությունն Արցախ 1 անձի համար արժե 89.000 դրամ, որը ներառում է կեցության ծախսերը՝ սնունդը, հյուրանոցը եւ այլն: Այդպիսի՝ շատերի համար գուցե մատչելի գների դեպքում էլ բնակչության մի զգալի հատված կհանգստանա տանը կամ լավագույն դեպքում գյուղում՝ հարազատների մոտ: Դրա պատճառը ոչ միայն սոցիալական վիճակն է, այլեւ այն, որ հանրապետությունում հանգստի միջոցները եւ ձեւերը տարեցտարի թանկանում են: Սա փաստում էին հենց գործակալությունների աշխատակիցները:

Հանգստի կազմակերպման ֆոնի վրա՝ մանավանդ որ մեր երկրում հանգստի համար առաջարկվող գներն ավելի հասանելի են օտարերկրացիներին, հետաքրքրական են առհասարակ արտագնա եւ ներգնա տուրիզմի եւ շրջագայության սոցիոլոգիական տվյալները: Ազգային վիճակագրության ծառայության տվյալներով, 2005 թ հունվար-մարտ ամիսներին հանրապետություն են ժամանել 39.907 զբոսաշրջիկներ՝ 2004 թ. նույն ժամանակաշրջանի 29.811-ի դիմաց. այսինքն՝ նկատվել է 33,9 տոկոս աճ: Նույն ժամանակաշրջանում էլ զբոսաշրջության նպատակով հանրապետությունից մեկնել է 37.585 մարդ, որը 2004 թ հունվար-մարտ ամիսների համեմատ աճել է 109,1 տոկոսով:

Այժմ տեսնենք, թե որքան է կազմել նախորդ տարվա ներքին զբոսաշրջության՝ հանրապետության տարածքում հանգստացողների քանակը: 2004 թ. հունվար-սեպտեմբեր ամիսներին հանրապետությունում հանգստացողների թիվը 198.088 է եղել: Այս տարվա նույն ժամանակաշրջանի տվյալները բնականաբար դեռ չկան եւ 2005 թ. հունվար-մարտ ամիսների կտրվածքով ներքին զբոսաշրջիկների թիվը 24.631 է: Փաստորեն, հոկտեմբերին հրապարակվող տվյալներից կարելի է ավելի հստակ իմանալ, թե այս տարվա ամռանը Հայաստանում հանգստացողների քանակը նախորդ տարվա համեմատ աճել է, թե նվազել:

2005 թ. հունվար-մարտ ամիսների կտրվածքով արտաքին զբոսաշրջության (հանրապետություն ժամանածների թվով) նկատելի աճ է գրանցվել՝ 33,9 տոկոս կամ 10.096 մարդ: Իսկ ներքին զբոսաշրջության դեպքում 2004 հունվար-մարտ ամիսների համեմատ 2005 թ. նույն ժամանակաշրջանում գրանցվել է աճ 6000 հոգով: Այսինքն՝ ավելացել է թե՛ դրսից ժամանածների, թե՛ մեր երկրում հանգստացող բնակիչների քանակը:

ԳՈՀԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Microsoft CERTIFIED Partner
Microsoft CERTIFIED Technical Education Center
VUE

@rminco Global Telecommunications

VUE տեստային կենտրոնը առաջարկում է հանձնել Microsoft, CIW, Cisco Systems եւ այլ ֆիրմաների տրամադրած քննություններ եւ ստանալ համապատասխան վկայական:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել

Փ. Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ

ժամը 10.00-17.30

Հեռախոս 582-760

R ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՐԸ՝ ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԱԴԻՈ

«ՌԱԴԻՈԼՈՒՐ»

լրատվական-վերլուծական ծրագիր

անձն օր՝ ուղիղ եթերում

ժամը 6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 (հայերեն եւ ռուսերեն),17.00, 18.00, 22.00, 23.00

Օրերտեսիվ լրատվություն՝

On-line ռեժիմով

www.armradio.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Երեւանի քաղաքապետարանի «Կարեն Դեմիրճյանի անվան Երեւանի մետրոպոլիտեն» ՓԲԸ-ն հայտարարում է գնանշման հարցում՝

- մետրոպոլիտենի գծերի [illegible]
- մետրոպոլիտենի գծերի [illegible]
- մետրոպոլիտենի գծերի [illegible] «M» [illegible]

Մատակարարման ժամկետի սկիզբը 01.08.2005 թ., ավարտը՝ 11.08.2005 թ.:

[illegible] «Կարեն Դեմիրճյանի անվան Երեւանի մետրոպոլիտեն» ՓԲԸ-ն: [illegible]

Գնանշումները ընդունվում են հայերենով:

Գնանշման ընդունման ժամկետը մինչեւ 29.07.2005 թ., ժամը 15:00-ն:

Գնանշման ծրարների բացումը կկայանա 29.07.2005 թ., ժամը 15:30-ին, «Կարեն Դեմիրճյանի անվան Երեւանի մետրոպոլիտեն» ՓԲԸ-ում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների [illegible] համար դիմել ք. Երեւան-33, Մ. Բաղրամյան 76, 6-րդ հարկ, հեռ.՝ 27-48-10, 27-80-23:

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն ծանուցվում է ՀՀ Արարատի մարզի Սիփանիկ համայնքում հողի սեփականատեր Գրետա Հակոբյանը [illegible] 30,0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր [illegible] անձինք, ովքեր [illegible] նախագծի [illegible] կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից [illegible] 2005 թ. հուլիսի 22-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 03.06.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	435.75	431.40	440.10
EUR	1	ԵՎՐՈ	525.82	522.70	529.00
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	15.20	14.30	16.10

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 14. 07. 2005 Գինը՝ 100 դրամ